

Åhus 55:51

lämningsnr L:1990:4674
Transval, fornlämning Åhus 35
Åhus socken, Kristianstads kommun, Skåne län
Arkeologisk förundersökning 2016-2017
Gertie Ericsson och Krister Kåm Tayanin

Titel: Åhus 55:51

Författare: Gertie Ericsson och Krister Kàm Tayanin

Kulturmiljörapport: 2020:43

Omslagsbild: Åhus 55:51 Transval.

Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehållsförteckning

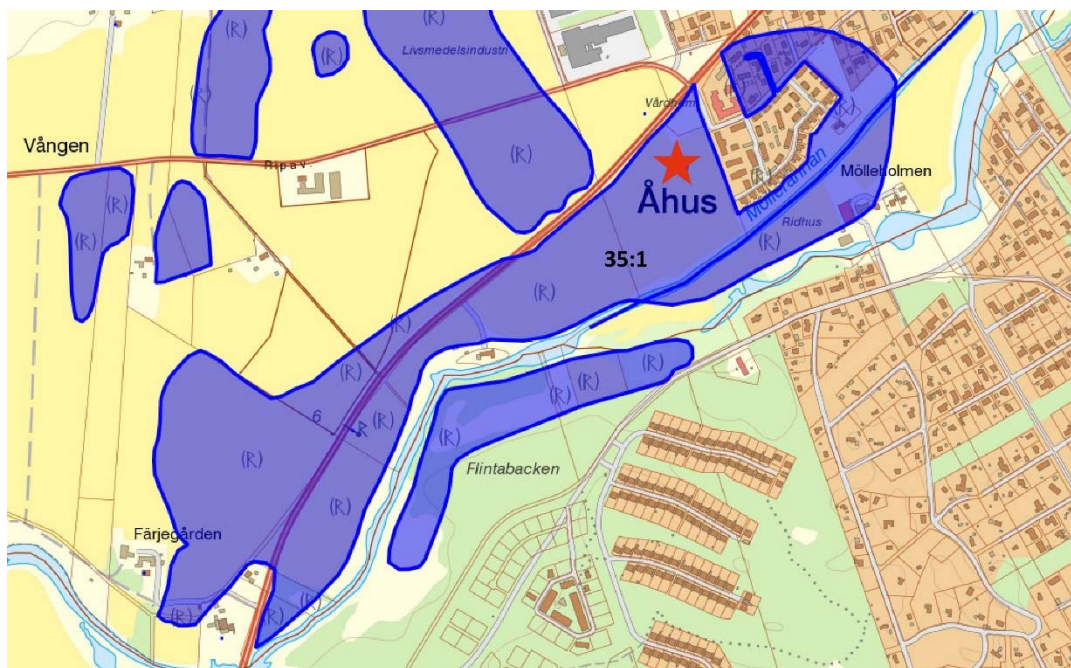
Sammanfattning	1
Inledning.....	3
Fornlämningsmiljö	3
Tidigare arkeologiska iakttagelser	4
Genomförande och resultat.....	7
Den arkeologiska förundersökningen	7
Schakt 1	8
Schakt 2	10
Schakt 3	11
Schakt 4	11
Schakt 5, samt utvidgning av schakt 5	12
Tolkning och resultat från förundersökningen	13
Schakt 1	13
Schakt 2	14
Schakt 3	14
Schakt 4	14
Schakt 5	14
Geoteknisk undersökning	16
Borrprov 1	16
Borrprov 2	16
Borrprov 3	16
Borrprov 4	16
Borrprov 5	17
Borrprov 6	17
Borrprov 7	17
Borrprov 8	19
Borrprov 9	19
Borrprov 10	19
Borrprov 11	19
Borrprov 12	19
Borrprov 13	20

Borrprov 14	20
Förslag på fortsatta åtgärder	24
Administrativa och tekniska uppgifter.....	26
Referenser.....	27
Bilagor	27
Bilaga 1: Fyndlista	27
Bilaga 2: Schaktplan och borrarplan.....	29
Bilaga 3: Ritningar	30

Sammanfattning

- Med anledning av att Sesam arkitektkontor på uppdrag av fastighetsägaren, ansökt om att få genomföra ingrepp i under mark dolda, fasta fornlämningar inom fastigheten Åhus 55:51, inom den vendel—vikingatida boplatsen Transval, fornlämning Åhus 35:1, utförde Kulturens arkeologer år 2016 en förundersökning (enligt Länsstyrelsens diariernr: 431-30978-2015).
- Avsikten med den arkeologiska förundersökningen samt geotekniska undersökningen var att fastställa huruvida en alternativ grundläggning med syfte att bevara den underliggande fornlämningen var möjlig. Under våren år 2017 genomfördes även en geoteknisk undersökning om 14 borrhoprover.
- Den arkeologiska förundersökningen omfattade fem schakt, numrerade från väster mot öster, med sökschakten placerade på platserna för de planerade huslängorna.
- Vid den arkeologiska förundersökningen framkom delar av den sedan tidigare kända handels- och hantverksplatsen från vendel- och vikingatid, men även kulturlager från medeltid och efterreformatorisk tid. Intressanta lämningar fanns över hela ytan, med större koncentration av bebyggelse i de östra och västra delarna, i form av stolpburen bebyggelse och grophus. Lämningarna tunnade ut något mot norr, medan lämningsintensiteten ökade mot söder, mot Möllerännan. Kulturlager och anläggningar framkom så ytligt som 0,20 m under dagens marknivå. I schakten påträffades några sammanhängande strukturer, medan de stratifierade sekvenserna bestod av såväl markhorisonter som bebyggelselager. Bockpar efter två östvästligt orienterade hus påträffades. En äldsta markhorisont framkom i alla schakt, tillsammans med medeltida och efterreformatoriska kulturlager.
- Den geotekniska undersökningen omfattade fjorton skruvborrsprover fördelade över hela ytan. I dessa påträffades kulturindikerande lämningar, med stratifierade kulturlager från djup av 0,20 till 0,84 m ned till steril mark som vidtog mellan 0,66 till 1,20 m djup. Resultaten visade på bebyggelselämningar som lergolv, en hård, botten av ett grophus, marklager, brandlager, skörbränd sten och djurben. Över hela ytan fanns inslag av träkol och bränd lera i kulturlagren.
- Utifrån resultaten från den arkeologiska förundersökningen och den geotekniska kompletterande undersökningen bedömer Kulturen att en alternativ grundläggning, utifrån det föreslagna förfarandet, är olämpligt ur bevarandesynpunkt. Fornlämningen fanns från 0,20 m djup vilket innebär att en byggprocess endast kan beröra markväxtligheten, då lämningarna inte tål större djup.

- Om platsen ska exploateras och om en alternativ grundläggning ej kan garantera ett meningsfullt bevarande, innehåller fornlämningen så stor potential att en arkeologisk förundersökning med efterföljande arkeologisk undersökning förordas.

Figur 1. Fornlämning Åhus 35:1 markerat med blått och placerat centralt i bilden. Undersökningsplatsen är markerad med röd stjärna. Bilden är hämtad ur Fornsök.

Inledning

Inför planerad nybyggnation inom fastighet Åhus 55:51, utfördes en förundersökning samt en geoteknisk undersökning, enligt Länsstyrelsens beslut (lst.dnr: 431-30978-2015). Fastigheten är belägen i sydvästra utkanten av Åhus inom boplatsoområdet Transval, fornlämning Åhus 35:1, lämningsnummer L1990:4674. Undersökningsområdet ligger i anslutning till det område inom fornlämningen som utgörs av en vendel/vikingatida handelsplats. Avsikten med förundersökningen var att fastställa huruvida en alternativ grundläggning, med syfte att bevara den underliggande fornlämningen var möjlig.

Fornlämningsmiljö

Helgeå har tidigare varit ett av Skånes viktigaste vattendrag och området har nyttjats av människor från stenålder till nutid. Flintföremål från stenåldern hör till de tidigaste fynden i området. Vissa av dessa flintföremål är inte slagna ur den inhemska Kristianstadsflintan, vilket visar på ett stort kontaktnät i området redan då (Ericson-Borggren 1993: 6; Brink 2016: 15).

Fornlämning Åhus 35:1 är ett boplatssområde väster om staden Åhus, i området Transval. Handelsplatsen i Transval är belägen på en sandig platå 5,00 m ö h, i anslutning till Helgeå, och utgör 750-800 m i längdriktningen av den nordöstra tredjedelen av boplatssområdet. Fornlämningen genomkorsas av en kanal som grävdes under 1600-talet (Möllerännan, RAÄ 18:1 i Åhus socken). Delar av handelsplatsen, framför allt i den östra delen, har undersökts vid ett antal tillfällen under 1980- och 90-talen av Lunds Universitet och Regionmuseet Kristianstad. Handelsplatsen har en föregångare i form av den så kallade "pärlverkstaden" på andra sidan av Helgeå RAÄ 20:1 i Åhus socken, som är registrerad som boplatss (Björk 2004). Tidigare undersökningar visar på att den nordöstra tredjedelen av boplatssen varit en sen vendeltida/vikingatida handelsplats. Fynd från handelsplatsen visar på ett väletablerat kontaktnät som sträckt sig ut över stora delar av den då kända världen. Bland annat i form av orientaliska glaspärlor, skärvar av västeuropeiska glaskärl och keramikskärvar från nordsjöområdena och Baltikum (Helgesson 2002: 72). Fynd från boplatssen visar även på ett rikt och specialiserat hantverk. Brons, järn, silver och guldsmede har förekommit, så även glas, horn och textilhantverk (Helgesson 2014: 6). Den största koncentrationen av anläggningar från handels och hantverksplatsen ligger österut och tunnas ut norrut samt västerut (Kockum 2004: 9).

Förutom den ovannämnda handels- och hantverksplatsen finns det en stor mängd boplatsser i området, främst från stenålder, och enstaka gravar från olika tidsperioder (Ericson-Borggren 1993).

Ett problem som påverkar ställningstaganden till exploatering när det gäller den yngre järnålderns hantverks- och handelsplatsser vid Åhus, är att det hittills inte lokaliserats gravfält i omlandet. Utifrån bosättningarnas storlek, framför allt Transval, och paralleller som till exempel Ribe och Birka, är det troligt att det finns ett eller flera gravfält lokaliserade i närheten av handelsplatsen (Björk 2004).

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Vid en arkeologisk slutundersökning år 1989—90, i Regionmuseet i Kristianstads regi, framkom kulturlager från en vikingatida handelsplats. Vid undersökningen (etapp III) framkom 1119 anläggningar, bland annat härdar, stolphål efter sju långhus och trettiosju grophus. Vid etapp II framkom 406 anläggningar varav merparten var stolphål samt femton grophus. Vid del av etapp II framkom 762 anläggningar varav merparten är stolphål, och 21 av dem ingår i ett hus, vidare framkom fjorton grophus. Vid undersökning för VA-ledning framkom fynd av ett grophus och tre härdar med mera. Vid arkeologisk undersökning år 1989 framkom fjorton härdar, åtta stolphål och en grop, samt stolphål efter tre kompletta långhus och elva grophus.

Vid en arkeologisk undersökning år 1990 framkom två husgrunder, grophus samt tre stolphål (Ericson Borggren 1993).

En arkeologisk utredning utfördes år 2004 av Regionmuseet i Kristianstad, och sammanlagt grävdes 640 m schakt. Matjordstjockleken varierade mellan 0,20—0,40 m, och under det framkom ett 0,20 m tjockt, brunsvart, humöst kulturlager i stora delar av området. Det hade vid tidigare undersökningar i området tolkats vara fossil ek-blandskog. I den södra delen påträffades stolphål som bildade vägglinjer, samt gropar och tre större nedgrävningar. Två av dessa tolkades vara grophus, medan det tredje tolkades vara en brunn eller ett mindre grophus. Resultatet visade att det fanns välbevarade bebyggelse lämningar efter handels- och hantverksplatsen som delvis undersökts vid tidigare tillfällen i Transval. I flera av anläggningarna syntes bränd lera och djurben i ytan, men inga av anläggningarna undersöktes närmare (Kockum 2004).

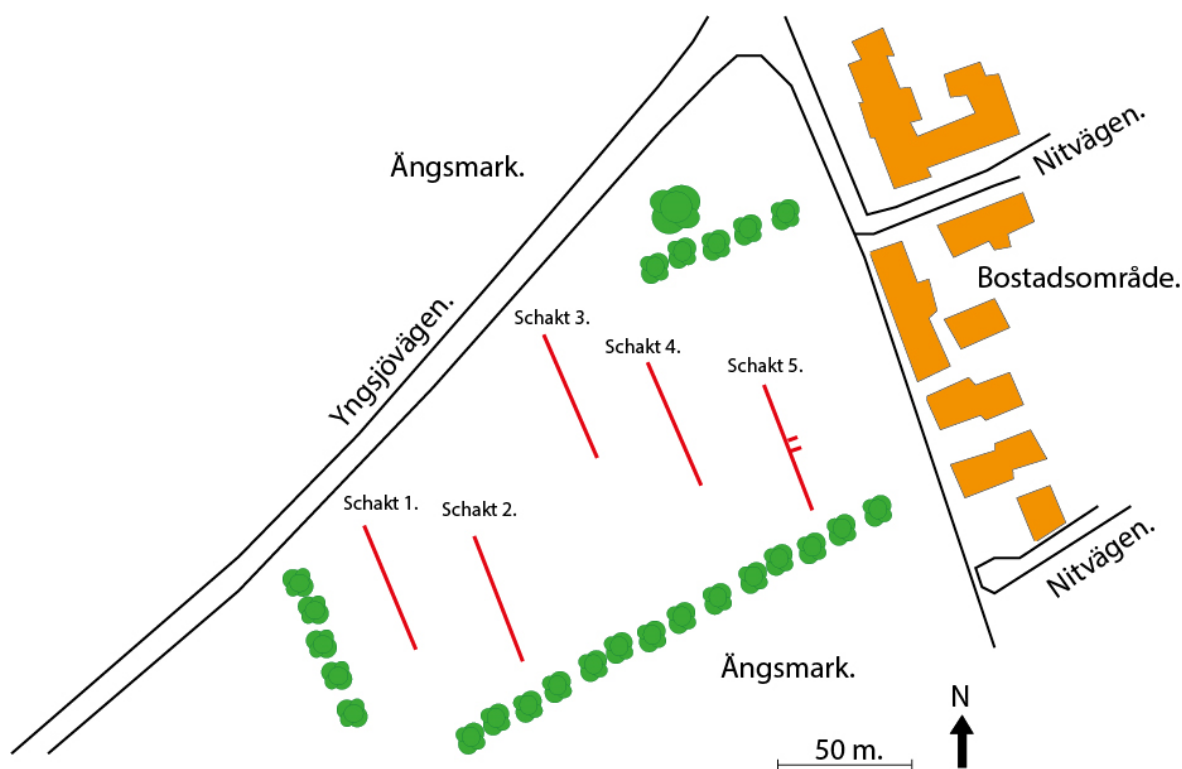
Den vendel/vikingatida handelsplatsen utgör 750—800 m i längdriktningen av den nordöstra tredjedelen av boplatsoområdet. Av handelsplatsen återstår åtminstone 50%. I den västra delen av handelsplatsen, och söder om den grävda kanalen Möllerännan, finns det få arkeologiska uppgifter. De större delar av boplatsoområdet, som genom arkeologiska undersökningar undersökts och borttagits, har markerats inom boplatsoområdets utbredning (RAÄ Fornsök).

Vid en arkeologisk utredning år 2005 i områdets mellersta del påträffades två härdar och ett tiotal stolphål samt otydliga nedgrävningar och färgningar i undersökningsområdets östra del. I undersökningsområdets nordvästra del framkom ytterligare ett antal stolphål och nedgrävningar, vilka troligen kan kopplas samman med de anläggningar som framkom i sydvästra delen av boplatzen RAÄ Åhus 118:1 vid samma undersökningstillfälle. Fynd framkom, bland annat av Limhamnsflinta i form av finare avslag, avbrutna spån och ett avslag från en fyrsidig slipad yxa. I området framkom även tre efterreformatiska keramikskärvor, en bit bränt ben samt obrända djurben (Kockum 2005).

En arkeologisk förundersökning genomfördes år 2006 av Regionmuseet i Kristianstad inom den norra, centrala delen av RAÄ Åhus 35:1 (fastighet Åhus 14:108). Vid denna framkom två olika koncentrationer av lämningar. I väster framkom rikliga fynd av flinta av neolitisk karaktär samt keramik av allmänt förhistorisk karaktär. En provruta grävdes genom ett mörkt, sandigt kulturlager som täckte större delen av den framschaktade ytan och det tolkades vara ett vattenavsatt lager. I öster framkom lämningar av järnålderskaraktär med mycket fynd av slagg, flinta, keramik, bränd lera, ben, bränt ben, bärnsten, mindre metallföremål/-klumpar samt ett eventuellt ugnfragment. Fynden påträffades i rikliga mängder i ytan av ett mörkt kulturlager med framträdande ljusare anläggningar, främst stolphål. Inga uppenbara strukturer observerades i anläggningarna, men förmodligen skulle de kunna knytas till någon form av gårdsläge, på grund av sin täthet och distinkta karaktär. I den östra delen av den schaktade

ytan framkom mycket slagg. Det är därför troligt att platsen även innefattar någon form av järnframställnings- och hantverksaktivitet förutom boplatsfunktionen (Wilhelmsson 2006).

Wallin kulturlandskap och arkeologi genomförde en kompletterande förundersökning i området, där välbevarade boplatsanläggningar påträffades i form av gropar, stolphål och härdar. År 2006 genomförde de ytterligare en kompletterande förundersökning, och i schakten påträffades välbevarade boplatsanläggningar i form av gropar, grophus, stolphål och härdar. I matjorden och direkt på alven fanns enstaka slagna flintor. Inför planläggning har Wallin kulturlandskap och arkeologi genomfört en kompletterande arkeologisk förundersökning inom RAÄ 35:1, fastighet Åhus 55:1. Vid förundersökningen grävdes sex sökschakt med en sammanlagd längd av 145 m. I fem av schakten fanns 20 välbevarade anläggningar i form av stolphål, gropar, en ränna och härdar. I matjorden och på ytan av anläggningar fanns bränd lera, bränd lerklining, djurben, brända ben och enstaka slagna flintor (RAÄ Fornsök).

Figur 2. Plan över området, med de fem schakten markerade.

Genomförande och resultat

Med anledning av planerad nybyggnation av bostadshus på fastighet Åhus 55:51. genomfördes en förundersökning med syfte att fastställa huruvida en alternativ grundläggning, var möjlig där underliggande fornlämning bevaras. Den arkeologiska förundersökningen genomfördes i juli år 2016. I undersökningsplanen var även en geoteknisk undersökning planerad vilken genomfördes i maj år 2017.

Figur 3. Upptagning av schakt 5, från söder.

Den arkeologiska förundersökningen

Exploateringsområdet bestod av ängsmark i utkanten av ett bostadsområde, med högt gräs som avgränsades av en låg stenmur samt rader av träd. Förenklat såg den allmänna geologiska lagerföljden ut på följande vis: överst grässvål, därefter ett grått urlakat, luckert siltigt sandlager. Under det kom ett svartbrunt, luckert, siltigt sandlager, och därpå följde ett tunt, rostfärgat, grusigt, sandlager. Därefter ett vitt sandlager som kan bestå av äldre havsbotten. På vissa ställen framkom variationer av den angivna lagerföljden. Det allmänna

intrycket är att jordarterna har sand som största beståndsdel. Området visade stor djuraktivitet i form av djurgångar. På många ställen framkom ett brunsvart, luckert, siltigt sandlager precis ovanpå den vita undergrundssanden, som tolkades vara kulturlager, men som även kan vara ett naturligt transgressionslager. Kulturlagret verkar vara vida utbrett i närområdet, och har påträffats även vid andra tidigare undersökningar (Brink 2016: 7).

Fem sökschakt, vardera 50,00 m långa och 1,20 m breda grävdes i en nordsydlig riktning. Sökschakten placerades på platsen för de respektive planerade huslängorna, och kom att benämnas schakt 1 till 5. Schaktnumreringen började med det västra schaktet, och slutade i det östra. Schakt 5 utökades med två 3,00 m långa kompletterande schakt mot öster. Se bilaga 3 för schaktplan över undersökningsområdet.

Figur 4. Schakt 1 från norr.

Schakt 1

I schakt 1 dokumenterades tre stenkonstruktioner (kontext 1,3, 5 och 6), ett större stenavtryck (kontext 4), en stor mängd små stenavtryck, två stolphål (kontext 9 och 7), två nedgrävningar (kontext 17 och 19) samt en äldre markhorisont (kontext 12)(figur 4-5; bilaga 3, figur 22—29).

I södra änden av schaktet påträffades kontext 1, en stenkonstruktion, som var en oregelbundet formad stenläggning med sten av varierande storlek från knytnävsstora till 0,50 m * 0,30 m

stora. Endast de nordliga och sydliga avgränsningarna gick att dokumentera då stenläggningen fortsatte utanför schaktet i öst och väst. Stenarna låg i ett 0,005—0,10 m tunt kulturlager bestående av svartbrun, siltig sand med inslag av träkolsfragment, direkt på en vit undergrundssand. I kulturlagret dokumenterades stenavtryck av samma dimensioner som stenarna. Den norra delen av stenkonstruktion 1 var störd av en sentida nedgrävning (kontext 17; bilaga 3 figur 25, 26).

Kontext 3 utgjordes av två större stenar som var 1,00 m * 0,50 m stora, samt en mängd mindre stenar, i varierande storlekar. Stenarna låg i ett kulturlager bestående av brungrå, siltig sand, i vilket stenavtryck med i samma dimensioner som de mindre stenarna påträffades. De större stenarna i stenkonstruktionen låg 1,10 m från varandra, och mellan stenarna påträffades ett 0,60 m * 0,50 m stort stenavtryck, med en fyllning bestående av svartgrå, siltig sand. Kontext 5 och 6 framkom 1,50 m norr om kontext 3, även de stenkonstruktioner, vilka bestod av två 0,50 m * 0,60 m stora stenar, med ett fåtal knytnävsstora stenar runtomkring. Stenarna låg i ett kulturlager snarlikt det som dokumenterades i kontext 3. I kontext 5 framkom en skärva yngre rödgods (bilaga 1; bilaga 3, figur 22).

Kontext 19 tolkades vara en nedgrävning, och den dokumenterades endast i den västra schaktkanten, och var 0,40 m djup. Fyllningen bestod av en mörkbrun och grårandig humös, respektive siltig sand, vilket pekar på att gropen stått öppen och successivt blåst igen. Kontext 17 var en 2,50 m lång och 0,70 m djup nedgrävning som främst dokumenterades i den västra schaktväggen. I plan påträffades nedgrävningens fyllning som ett tunt lager som skar den nordvästra delen av kontext 1. Kontext 17 skar även kontext 19. Fyllningen i kontext 17 bestod av en homogen grå, siltig, sand med enstaka tegelfragment, och fyllningen vittnade om en relativt snabb igenfyllning (bilaga 3, figur 25 och 26).

Kontext 9 var ett 0,90 m djupt och 0,80 m brett stolphål, som smalnade av i en trubbig spets i botten (bilaga 3, figur 22, 25—28). De översta 0,80 m av stolphålets fyllning var en gråsvart, humös, sand med inslag av enstaka djurbensfragment. Den nedersta delen utgjordes av en vit sand, liknande undergrundssanden. Kontext 9 skar i sin tur ett 0,10 m grunt stenavtryck som var cirkulärt, 1,00 m * 1,00 m i plan och fyllt av ett brunsvart, humöst sandlager, med en rundad botten.

Kontext 7, ett stolphål, påträffades 3,00 m söder om kontext 9 och var endast 0,008 m djupt med en flat botten (bilaga 3, figur 22, 25-26). Fyllningen var en brungrå, siltig, sand, med enstaka inslag av träkolsfragment. I direkt anslutning till kontext 7 dokumenterades en oregelbundet formad, 1,00 m * 1,00 m stor rest av en stenläggning (kontext 25). Den bestod av 0,10 m * 0,30 m stora stenavtryck samt sporadiska stenar i samma dimensioner. Stenavtrycken var fyllda med en gråbrun, siltig sand. I toppen av ett av stenavtrycken påträffades hästframtänder som verkade ligga anatomiskt korrekt (kontext 8; figur 5 och 7).

Den äldre markhorisonten benämndes kontext 12, och iaktogs även i de andra schakten (där med andra kontextnummer). Den bestod av en lucker, brunsvart, humös sand.

Figur 5. Hästtändernas läge i schakt 1. Fotografi från norr.

Schakt 2

I schakt 2 framkom en avfallsgrop (kontext 3), en kokgrop (kontext 2) samt resterna efter en äldre markhorisont (kontext 4; bilaga 3, figur 30—32).

Endast 1,10 m * 1,00 m av avfallsgropen (kontext 3) var exponerad, då resten fortsatte öster om schaktet, med ett djup av 0,70 m. Nedgrävningen var fylld av ett brunsvart, humöst, sandlager, likt den äldre markhorisonten (kontext 4), med inslag av träkolsfragment. Nedgrävningen tolkas ha haft en snabb igenfyllning, och har då fyllts igen med de massor som

grävdes upp, i detta fall den äldre markhorisonten. I botten av nedgrävningen påträffades en stor mängd välbevarade djurben.

Kokgropan (kontext 2) såg vid första anblick ut som en oregelbundet formad lagerrest, men visade sig efter ytrensning vara en 1,00 m * 0,60 m stor oval nedgrävning med ett djup av 0,22 m. Fyllningen bestod av humös sand med stort inslag av träkol och skörbränd sten. Den äldre markhorisonten i detta schakt benämnt kontext 4 var en brunsvart, humös, lucker sand (bilaga 3).

Schakt 3

I schakt 3 dokumenterades en samling av pinnavtryck inom ett 5,00 m * 1,20 m stort område, tre åderspår, en lagerrest från en äldre markhorisont (kontext 3) samt två förmodade stolphål (kontext 10 och 16; bilaga 3, figur 33).

Den äldre markhorisonten (kontext 3) var en urlakad, humös, sand med inslag av enstaka träkolsfragment samt bränd lera som täckte en yta av 3,30 m * 1,30 m. Under den äldre markhorisonten påträffades ett stolphål (kontext 1) som var 0,90 m * 0,90 m stort, med en fyllning bestående av en svart, finkornig, humös sand med inslag av träkol och bränd lera. Även ett pinnavtryck (kontext 12) dokumenterades under den äldre markhorisonten, med liknande fyllning som kontext 10.

Pinnavtrycken i samlingen nämnd ovan, var fyllda av samma material som utgjorde den äldre markhorisonten, vilket även åderspåren var. I ett av de tre åderspåren som påträffades i området var skuret av två pinnavtryck.

Schakt 4

I schakt 4 framkom fyra stolphål (kontext 3, 7, 18 och 22), två nedgrävningar (kontext 16 och 20) varav en som möjligen kan vara ett grophus (kontext 20), två linjer med pinnavtryck (kontext 23 och 24), åderspår samt ett äldre marklager (kontext 21) (bilaga 3, figur 34—35). Kontext 3 framkom i den östra schaktväggen och var 0,70 m djup, med en diameter av 0,38 m. Dess fyllning bestod av en svart, humös sand. Kontext 7 var ett 0,50 m * 0,50 m stort stolphål, fyllt av en brun, humös sand med inslag av träkol och bränd lera. Kontext 18 var 0,30 m * 0,30 m och fyllt av en svart, humös sand. Kontext 22 var ett runt format stolphål som hade en diameter på 0,40 m, med en fyllning som liknade kontext 7.

Endast en del av kontext 15 dokumenterades då delar av nedgrävningen fortsatte väster om schaktet. Den del som gick att dokumentera var 2,40 m * 1,00 m, med ett djup av 0,80 m. Formen i plan var rektangulär med rundade hörn. Den övre fyllningen var 0,30 m djup och bestod av en svart, humös sand. Det undre kulturlagret var även det 0,30 m djupt, men bestod av en grå och torr sand med inslag av nedbrutna torra djurben och sentida metall. Kontext 20

fortsatte utanför schaktet i östvästlig riktning, den del som gick att dokumentera var 2,30 m * 1,50 m stor. Fyllningen bestod av en brun, humös sand och nedgrävningskanten var svagt sluttande. Kontext 20 kan möjligtvis ha utgjort nedgrävningen till ett grophus.

Pinnavtrycken i kontext 23 och 24 var 0,05 m i diameter och fyllda med en brun humös sand, vissa med inslag av träkolsfragment och bränd lera. Kontext 24 bestod av tre stycken pinnavtryck i en nordväst—sydöstlig linje, som låg 4,00 m norr om kontext 23 och gick i en svajig linje. Området mellan kontext 23 och 24 var lite djupare schaktat vilket möjliggör tolkningen att dessa egentligen är en och samma rad med pinnavtryck.

Figur 6. Schakt 5 från sydväst.

Schakt 5, samt utvidgning av schakt 5

I schakt 5 påträffades sju stolphål (kontext 3, 6, 7, 15, 17, 19, 20 och 40), två rännor (kontext 4 och 14), sju pinnavtryck/grupper av pinnavtryck (kontext 2, 5, 10, 12, 13, 22, 24) samt två kulturlagerrester (kontext 8 och 23) (figur 6; bilaga 3, figur 36—38).

Kontext 6 och 7 var två stolphål som bildade bockpar i ett förmodat östvästligt orienterat hus. För att fastslå om det rörde sig om ett bockpar i en byggnad, utvidgades schaktet med två

östligt löpande utvidgningar (bilaga 3, figur 38). I utvidgningen framkom ännu ett bockpar, bestående av kontext 20 och 40. Kontext 6 var ett 0,25 m * 0,25 m stort stenskott stolphål, vilket hade sluttande sida och var 0,26 m djupt. Kontext 7 var 0,30 m * 0,30 m stort och 0,24 m djupt stolphål med rak sida, plan botten samt stenskonig. Kontext 20 var ett 0,30 m * 0,30 m stort, 0,25 m djupt och stenskott stolphål. Kontext 40 var ett stolphål med samma dimensioner som kontext 20, dock utan stenskonig.

Kontext 10, 12 och 13 var pinnavtryck, vilka kan ha utgjort konstruktionsdetaljer i samma hus som kontext 6, 7, 20 och 40.

Figur 7. Fotografi på en rituell nedläggning av hästkäke, i schakt 1, där det enda som återstod var framtänderna.

Tolkning och resultat från förundersökningen

Schakt 1

I schakt 1 dokumenterades ett möjligt tidigare okänt gårdsläge, med efterreformatorisk datering. Det möjliga gårdsläget utgjordes av en stenläggning samt lämningarna efter en syllstensrad. I syllstensraden framkom en skärva yngre rödgods (LUHM nr 32 819:3). På Lantmäteriets historiska kartor, som endast sträcker sig bakåt till år 1770, påvisas ingen bebyggelse i området. Indikationer på att det finns gårdslägen tidigare än år 1770 i området, framkom under Brinks förundersökning från år 2016. Den gjordes några hundra meter mot nordväst och det framkom fynd med datering från medeltid fram till 1600-tal. Fynden gick inte att knyta till någon av de påträffade anläggningarna och förmodades då komma från ett hittills okänt gårdsläge (Brink 2016: 21).

En tolkad byggnad orienterad i östvästlig riktning, utgjordes av två stolphål som bildade takbärande bockpar. Mellan stolphålen dokumenterades resterna av en stenläggning bestående av stenavtryck och knytnävsstora stenar. I ett av stenavtrycken påträffades framtänder av häst som till synes låg anatomiskt korrekt (figur 5 och 7). Antingen har tänderna lagts ner lösa eller så har de lagts ner med tillhörande käke, men då förhållandena i den sandiga jorden inte gynnat bevarandet av ben, har själva käken förmulnat, och endast framtänderna kvarstod. Nedläggningen ska sannolikt tolkas vara en rituell nedläggning, i anknytning till bebyggelse, något som var vanligt förekommande i Skåne och Danmark under järnålder fram till historisk tid (Falk 2007: 94).

Schakt 2

I schakt 2 framkom en avfallsgrop rikligt fylld med slaktavfall, i form av välbevarade ben. Djurbenen var välbevarade, och det kan tyda på en efterreformatorisk datering av avfallsgropen. I schaktet framkom även en kokgrop fylld med skörbränd sten. Inga daterande fynd påträffades i kokgropen.

Schakt 3

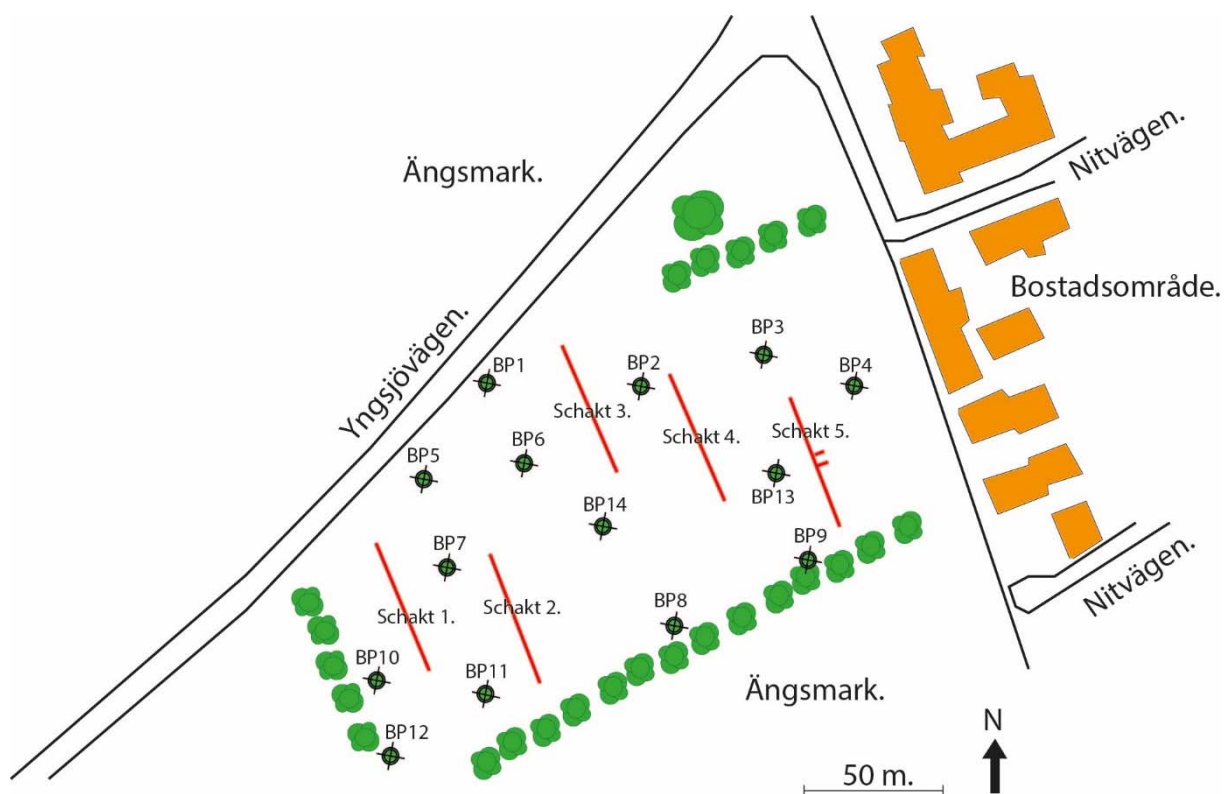
I schakt 3 dokumenterades kulturlagerrester av en äldre markhorisont samt en mängd årderspår, vilka indikerar att marken varit odlad. De stolphål samt pinnavtryck som påträffades visar på att bebyggelse funnits på platsen.

Schakt 4

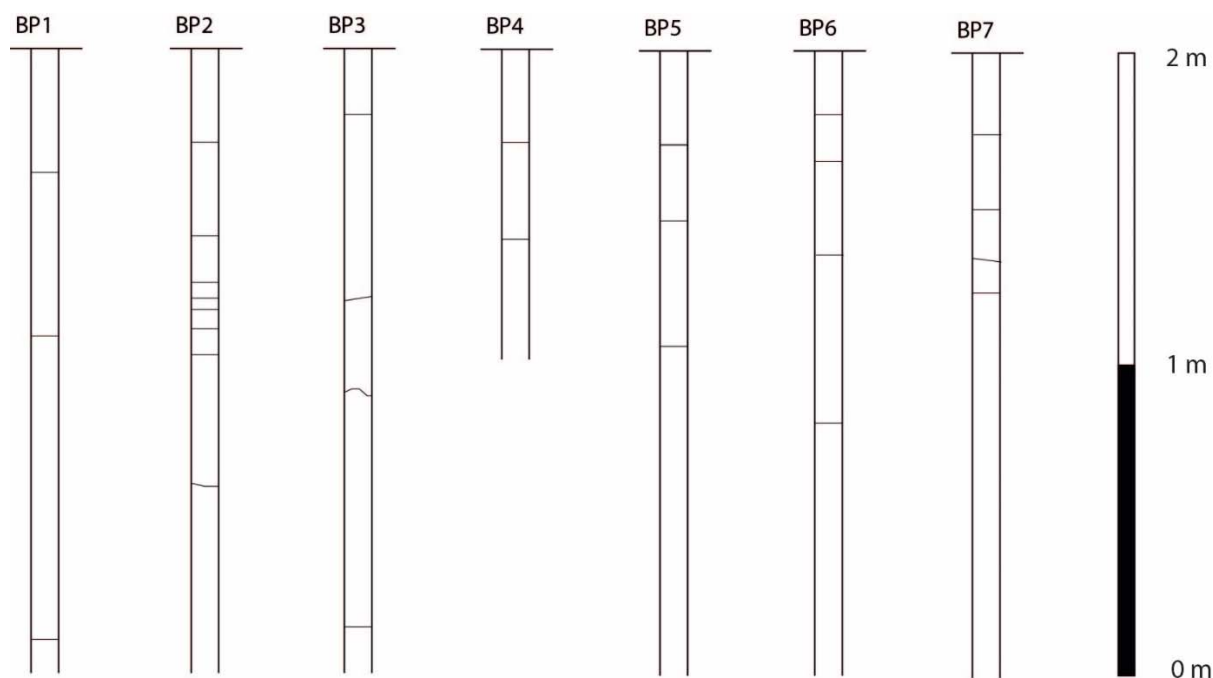
I schakt 4 framkom spår av odling, i form av årderspår. Dessutom påträffades ett möjligt grophus. I schaktet framkom även två rader av pinnavtryck samt stolphål. Dessa kan ha ingått i en byggnad, tillsammans med pinnavtrycken. Men pinnavtrycken kan även tolkas höra till odlingen, där i form av ett hägn.

Schakt 5

I schakt 5 påträffades en mängd stolphål och pinnavtryck som på grund av det smala schaktets begränsningar inte gick att knyta samman till någon struktur, dock visar det på att det i området finns lämningar av bebyggelse. Även årderspår framkom i schaktet. En byggnad med östvästlig orientering dokumenterades och utgjordes av två stolphål som bildade bockpar. För att säkerställa detta utvidgades schaktet och ännu ett bockpar framträdde i sanden. En nedgrävning belägen mellan det första bockparet kan även vara del av byggnaden.

Figur 8. Borrproven, markerade med grönt, placerade i relation till förundersökningens schakt, markerade med rött.

Figur 9. Borrprov 1 till 7. Beskrivning finns i bilaga 3, figur 39.

Geoteknisk undersökning

Den geotekniska undersökningen genomfördes i maj år 2017, och omfattade 14 stycken skruvborrsprover (figur 8, 9 och 10) (Sätterström 2017). Proverna fördelades, liksom förundersökningsschakten, över de ytor som skulle omfattas av nybyggnationen.

Borrprov 1

Provet togs i den nordvästra delen av den planerade exploateringsytan (figur 8 och 9; bilaga 3, figur 39). Provet togs till ett djup av 2,00 m. Under 0,40 m matjord framkom brunt, finkornigt, torrt, magert och löst kulturlager med medeltida till efterreformatörisk datering. Därunder påträffades steril gulorange, grovkornig, grus, vid 0,90 m djup. Vit sjösand framkom vid ett djup av 1,90 m.

Borrprov 2

Provet togs i den centrala, norra delen av exploateringsytan (figur 8 och 9; bilaga 3, figur 39). Det togs till 2,00 m djup. Under 0,30 m matjord, framkom finsand ned till 0,60 m djup, vilket tolkas vara en översandning i efterreformatörisk tid. Under den påträffades gul sand ned till 0,76 m djup, där en lins av vit sand vidtog. Kulturpåverkad sand med inslag av bränd lera och träkol framkom vid ett djup av 0,84 m djup, och därunder grå, kulturpåverkad sand med inslag av träkol och bränd lera till ett djup av 1,00 m. Där påträffades steril gul sand till 1,40 m där gulorange sand vidtog.

Borrprov 3

Provet togs i den nordöstra delen av den planerade exploateringsytan och till ett djup av 2,00 m (figur 8 och 9; bilaga 3, figur 39). Under 0,20 m matjord framkom gul, grov sand, vilket tolkades vara en översandning i efterreformatörisk tid. Därunder vidtog ett brunt kulturlager, vilket var lerigt i ytan och sandigare längre mot botten. Det var grovkornigt, torrt, magert och löst. Inslag av skörbrända stenar, bränd lera och träkol. Steril sand vidtog på ett djup av 1,10 m. Vit sjösand fanns på ett djup av 1,86 m.

Borrprov 4

Provet togs längst mot öster i den norra delen av den planerade exploateringsytan (figur 8 och 9; bilaga 3, figur 39). Det togs till 1,00 m djup. Under 0,30 m matjord vidtog ett brunt kulturlager med inslag av enstaka träkol. Vid 0,60 m djup framkom gul, steril sand.

Borrprov 5

Provet togs i den nordvästra delen av den planerade exploateringsytan, till ett djup av 2,00 m (figur 8, 9; bilaga 3, figur 39). Under 0,30 m matjord framkom brunt kulturlager med inslag av bränd lera, djurben och träkol till ett djup av 0,54 m. Därunder framkom steril, gul sand, vilken verkar ha oxiderat och möjligen stått under vatten. Vit sand framkom vid ett djup av 0,96 m.

Borrprov 6

Provet togs i den nordvästra delen av den planerade exploateringsytan, öster om borrhov 5 (figur 8, 9 och 10; bilaga 3, figur 39). Provet togs till ett djup av 2,00 m. Matjord framkom ned till ett djup av 0,20 m, och därunder framkom kulturpåverkad, gul lera, vilket tolkades vara ett lergolv. Den hade inslag av bränd lera och träkol. Vid ett djup av 0,64 m vidtog gulorange steril sand. Vid 1,00 m djup tog borren stopp och ett nytt prov togs 1,00 m från stoppet mot sydväst. Den gulorange sanden fortsatte ned till ett djup av 1,20 m, där vit sand vidtog.

Borrprov 7

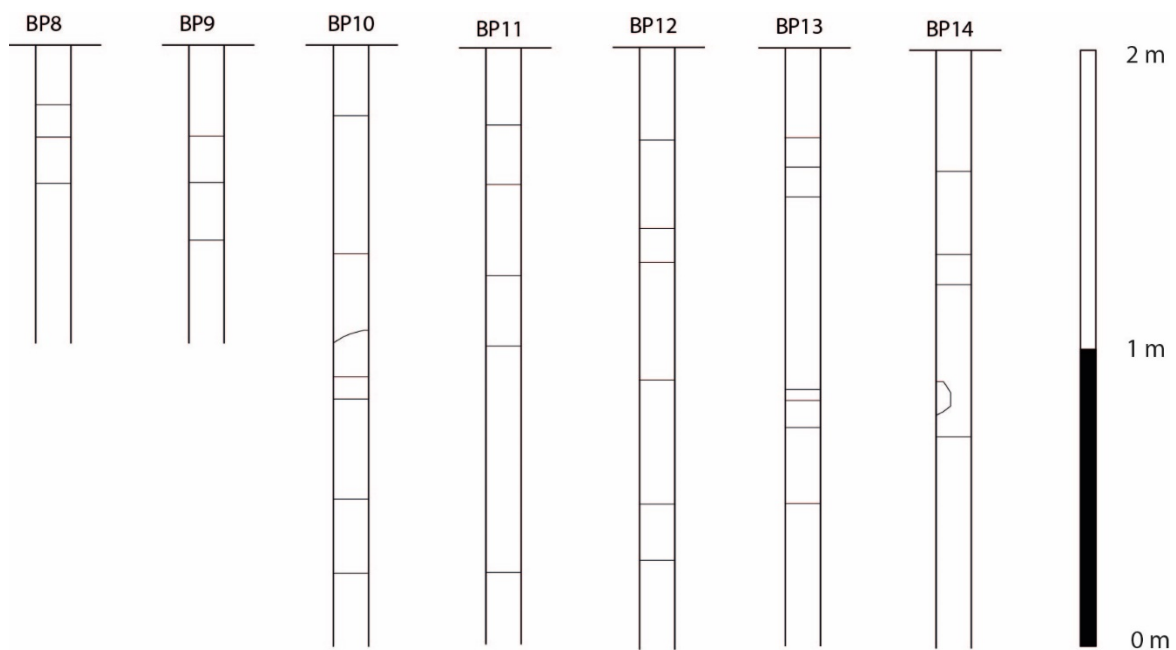
Provet togs söder om borrhov 5, i den västra delen av den planerade exploateringsytan, och det togs till 2,00 m djup (figur 8, 9 och 11; bilaga 3, figur 39). Under 0,24 m matjord framkom brungult kulturlager med inslag av bränd lera och träkol. Vid 0,50 m djup framkom ett brunsvart, humöst kulturlager med inslag av bränd lera och träkol. Steril sand vidtog vid 0,66 m djup.

Figur 10. Borrprov 6, den övre, kulturpåverkade metern.

Figur 11. Borrprov 7, den övre kulturpåverkade metern.

Figur 12. Borrprov 8 till 14. Beskrivning finns i bilaga 3, figur 40.

Borrprov 8

Provet togs centralt på den planerade exploateringsytan, till ett djup av 1,00 m (figur 8, 12 och 13; bilaga 3, figur 39). Under 0,20 m matjord framkom kulturlager med inslag av bränd lera och träkol. Vid 0,30 m djup framkom orange kulturpåverkad sand till 0,46 m där steril sand påträffades.

Borrprov 9

Provet togs i den sydöstra delen av det planerade exploateringsområdet, till ett djup av 1,00 m (figur 8, 12 och 14; bilaga 3, figur 39). Under 0,30 m matjord framkom ett brunorange kulturlager med inslag av bränd lera och träkol. Därunder, vid ett djupa av 0,46 m, framkom orange kulturpåverkad sand. Steril sand framkom vid ett djup av 0,66 m.

Borrprov 10

Provet togs i den sydvästra delen av den planerade exploateringsytan, till ett djup av 2,00 m (figur 8, 12 och 15; bilaga 3, figur 39). Under 0,24 m matjord framkom gråbrunt, sandigt kulturlager, med inslag av djurben, träkol, bränd lera. Vid 0,70 m framkom brunsvart, humöst kulturlager med mindre inslag av träkol. En gråvit sandlins framkom vid 1,04 m djup, och under den ett brunt kulturlager med stora mängder träkol, vilket tolkades vara ett brandlager. Vid 1,20 m djup framkom steril sand.

Borrprov 11

Provet togs öster om prov 10, till ett djup av 2,00 m (figur 8, 12 och 16; bilaga 3, figur 40). Under 0,24 m matjord framkom mörkt brunt kulturlager med inslag av småsten, bränd lera och träkol. Vid 0,44 m djup framkom orangegrå kulturlager med inslag av bränd lera, träkol, skörbränd sten, djurben. Steril orange sand framkom vid ett djup av 0,78 m.

Borrprov 12

Provet togs längst i söder, i linje med borrhov 10 (figur 8, 12 och 17; bilaga 3, figur 40). Det togs till ett djup av 2,00 m. Under 0,30 m matjord, framkom mörkt brunt, humöst kulturlager till ett djup av 0,60 m. Det hade inslag av småsten, träkol och bränd lera. Därunder fanns en 0,10 m tunn lins grå finsand, med inslag av bränd lera och träkol. Vid 0,90 m djup framkom fin, gul sand, vilken tolkades vara steril.

Borrprov 13

Provet togs mellan schakt 4 och schakt 5, i den östra delen av ytan (figur 8, 12 och 18; bilaga 3, figur 40). Under 0,30 m matjord (sandig mull) vidtog en brunorange sand, kulturpåverkad med inslag av träkol. Därunder, vid 0,40 m djup framkom gul sand, och under den finsand ned till 1,16 m djup. Där framkom brandpåverkat material, träkol, bränd lera, sot, aska, vilket tolkades härröra från en härd, eller ett brandpåverkat kulturlager. Under det brandpåverkade materialet fanns kulturlager som bestod av grusig/stenig sand, humus, bränd lera, träkol, och som tolkades kunna tillhöra botten av ett grophus. Detta tolkades vara samtida med den däröver tolkade härden. Vid 1,52 m djup framkom steril sand. Provet togs till 2,00 m djup.

Borrprov 14

Provet togs centralt på ytan, söder om schakt 3 (figur 8, 12 och 19; bilaga 3, figur 40). Provet togs till 2,00 m djup. Under 0,40 m matjord (sandig mull) vidtog en orange sand som var kulturpåverkad, inslag av träkol. Vid 0,68 m djup framkom brunsvart humus, med inslag av träkol och bränd lera, vilken kan tolkas som en markyta. Vid 0,78 m djup påträffades grå sand, kulturpåverkad, med inslag av bränd lera, träkol, småsten, kalk, vilket även det tolkas vara en marknivå. Vid 1,28 m djup framkom gul steril sand.

Figur 13. Borrprov 8, den övre, kulturpåverkade metern.

Figur 14. Borrprov 9, den övre, kulturpåverkade metern.

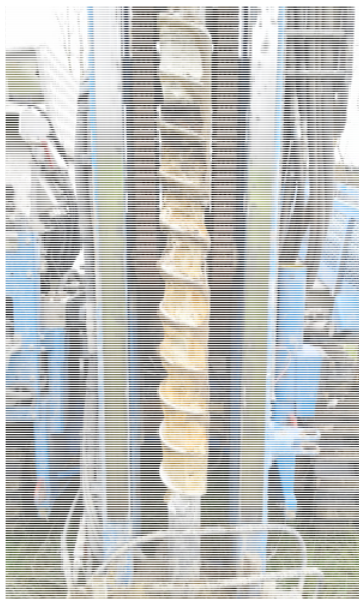
Figur 15. Borrprov 10, den övre metern till vänster, och den nedre till höger.

Figur 16. Borrprov 11, den övre, kulturpåverkade metern.

Figur 17. Borrprov 12, den övre, kulturpåverkade metern.

Figur 18. Borrprov 13, den övre metern till vänster och den nedre till höger.

Figur 19. Borrprov 14, den övre, kulturpåverkade metern.

Förslag på fortsatta åtgärder

Sesam Arkitekter har på fastighetsägarens Krister Noréns uppdrag ansökt om att få genomföra ingrepp i under mark dolda, fasta fornlämningar inom fastigheten Åhus 55:51, för nybyggnation. Syftet med den arkeologiska förundersökningen, samt den kompletterande geotekniska undersökningen, var att fastställa huruvida en alternativ grundläggning, med syfte att bevara den underliggande fornlämningen var möjlig, och enligt vilka villkor. Den arkeologiska förundersökningen var av översiktlig karaktär, och den utfördes med detta syfte, inte för att fastställa områdets arkeologiska potential.

Fornlämning Åhus 35:1 är ett boplatssområde väster om staden Åhus, i området Transval. Transval har en hög vetenskaplig potential, och tidigare undersökningar har visat att den nordöstra delen av boplaten har fungerat som en sen vendeltida/vikingatida handelsplats. Resultaten och fynden visar på att handelsplatsen haft ett väletablerat kontaktnät som sträckt sig ut över stora delar av den då kända världen. Den största koncentrationen av anläggningar från handels- och hantverksplatsen ligger österut och tunnas ut norrut samt västerut (Kockum 2004: 9). Flertalet undersökningar har utförts i närområdet, i alla fall sedan början av 1990-talet, och stora mängder kulturlager, anläggningar som härdar, långhus samt grophus har påträffats i området. Området visar hög potential att svara på frågor kring vendel/vikingatida kontaktnät, både regionalt och globalt.

Vid den aktuella arkeologiska förundersökningen framkom delar av den sedan tidigare kända handels- och hantverksplatsen från vendel- och vikingatid, men det påträffades även kulturlager från medeltid och efterreformatorisk tid. Lämningar med hög potential påträffades över hela undersökningsytan, med större koncentration av bebyggelse i de östra och västra delarna, i form av stolpburen bebyggelse och grophus. Lämningarna tunnade ut något mot norr, medan lämningsintensiteten ökade mot söder. Resultaten visade även att de kulturlager och anläggningar som fanns i området framkom så ytligt som mellan 0,20 och 0,40 m under dagens marknivå, och att kulturlagermängden var förhållandevis liten. De 14 geotekniska borrhälsarna placerades i områden som inte förundersökts, alltså mellan och omkring förundersökningsschakten. De kompletterade bilden av en komplex fornlämningsmiljö, något som följer den bild som målats upp vid tidigare undersökningar i området. Proverna visade på ytterligare kulturlager och anläggningar över hela ytan, både lämningar från den vendel/vikingatida handels- och hantverksplatsen och från en senare, medeltida historia. Ett fortsatt grunt lämningsdjup på mellan 0,20 och 0,40 m under dagens marknivå kunde konstateras över hela ytan (Sätterström 2017).

För att en alternativ grundläggning ska kunna genomföras förordas en skyddszon mellan grundläggningen och fornlämningen, för att inte lämningen ska påverkas och nedbrytning

startas. Detta finns det ingen möjlighet till i det här aktuella fallet, då lämningen framkommer 0,20—0,40 m under dagens marknivå. Detta innebär att en byggprocess endast kan beröra markväxtligheten, då lämningarna inte tål större djup. Resultaten från den arkeologiska förundersökningen visar även att de arkeologiska lämningarna är i fragmentariskt skick, troligen på grund av sentida brukande av jorden i området, och förutsättningen för bevarande av lämningarnas organiska innehåll verkar vara låg.

Uppdragsgivaren har föreslagit en form av alternativ grundläggning där marken fylls upp, med ca 600 mm över hela ytan. I nuläget har inga beräkningar för varken uppfyllningarnas- eller huskropparnas marklaster presenterats. Ska en alternativ grundläggning kunna utföras på detta sätt måste mark- och punktlaster utredas, för att säkerställa att den aktuella fornlämningsmiljön håller för tyngderna, men även för att utesluta sättningar och komprimering för såväl fornlämningsmiljön som för de nya byggnaderna. Inte heller har någon plan för övriga ingrepp presenterats. För en plats med den höga vetenskapliga potential som Transval har, bör ett servitut med skydd för framtida ingrepp utfärdas, då lämningens utsatthet innebär att inga ingrepp kan göras i området utan att beröra de intakta lämningarna från vendel/vikingatid samt medeltid.

Utifrån resultaten från den arkeologiska förundersökningen bedömer Kulturen att en alternativ grundläggning på den aktuella platsen är klart olämplig ur bevarandesynpunkt. Detta då en alternativ grundläggning inte långsiktigt kan garantera ett meningsfullt bevarande på den aktuella platsen, på grund av de ytliga och fragmenterade lämningarna i området. Regionmuseet i Kristianstad har vid tidigare undersökningar (Kockum 2004), menat att det vore önskvärt att spara de kvarvarande lämningarna från handels- och hantverksplatsen genom att undanta det aktuella området från exploatering. Även Kulturen gör bedömningen att platsen för den vendel/vikingatida handels- och hantverksplatsen har hög vetenskaplig potential, vilket gör att ett sådant undantagande vore önskvärt. Ska platsen ändå exploateras, förordas en arkeologisk förundersökning för att fastställa och avgränsa fornlämningen, följt av en arkeologisk undersökning.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens dnr	431-30978-2015
Fornlämningsnr	RAÄ Åhus 35
Lämningsnummer	L1990:4874
Kulturens projektnr	61000-433
Trakt/kvarter/fastighet	Åhus 55:51
Socken	Åhus
Kommun	Kristianstad
Län	Skåne
Typ av exploatering	Nybyggnation
Uppdragsgivare	Krister Norén
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning och geoteknisk undersökning
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Gertie Ericsson
Övrig personal	Krister Kåm Tayanin
Fältarbetstid	2016-07-05 till 2017-05-10
Fälttid, arkeolog, tim	40 h
Fälttid, maskin, tim	-
Yta, m ²	300 m ²
Kubik, m ³	-
Schaktmeter, m	150 m
Fyndmaterial	LUHM nr 32819:1-4, 10 fynd fördelade på 4 fyndposter. Fynden förvaras efter fyndfördelning på LUHM:s magasin Gastelyckan, Lund.
Ritning, dokumentation	FU: 11 A3: 23 sektionsritningar skala 1:20, 16 planritningar skala 1:100, 1 planritning skala 1:20; Geoteknik 3 A3: 14 borrhälssektioner i skala 1:20.
Foto	100 digitala fotografier
Analyser	-
Arkivmaterial, förvaring	LUHM, kopior i Kulturens LA-Arkiv under fastighetsbeteckningen.

Referenser

- Björk, T. 2004. Transval 42:34, Åhus. Arkeologisk förundersökning 2004. Regionmuseet i Kristianstad, rapport 2004:92.
- Brink, K. 2016. Åhus 14:108. Fastighet Åhus 14:108, fornlämning Åhus 118:1, 119:1 och 120:1, Åhus socken, Kristianstads kommun, Skåne län. Avgränsande arkeologisk förundersökning 2015.
- Ericson-Borggren, T. 1993. *Arkeologisk undersökning m.m. 1989-91. Åhus 42:84 m.fl., Åhus sn, Fornlämning 35, Skåne. Rapport Kristianstads läns museum 1993:12.*
- Falk, A-B. 2007. *En grundläggande handling-byggnadsoffer och dagligt liv i medeltiden. Akademisk avhandling för avläggande av filosofie licentiatexamen i historisk arkeologi, Lunds Universitet.*
- Helgesson, B. 2002. Järnålderns Skåne: samhälle, centra och regioner. *Acta Archaeologica Lundensia, Series in 8° 38. Uppåkrastudier 5.* Stockholm.
- Helgesson, B. 2014. Åhus 14:108 m fl: arkeologisk förundersökning: fornlämningsnr 35 och 118, Åhus socken, Kristianstads kommun, Skåne län. *Rapport Sydsvensk arkeologi; 2014:10.*
- Kockum, J. 2004. Transval 55:51. Arkeologisk utredning 2004. RAÄ 35 & 118. Åhus socken, Kristianstad kommun, Skåne län. *Rapport 2004:134.* Kristianstad.
- Kockum, J. 2005. Boplatslämningar i Transval, Åhus sn, AU 2005. *Regionsmuseet i Kristianstad, rapport 2005:102.*
- Sätterström, G. 2017. Åhus 55:51. Nybyggnad marklägenheter. Översiktlig geoteknisk utredning. Norén Fastigheter AB. 2017-08-24. WSP Samhällsbyggnad.
- Wilhelmsson, H. 2006. Åhus 14:108 – Härdar, flinta och metallhantverk i Transval, Åhus sn, FU. *Regionmuseet i Kristianstad, rapport 2006:55.*

Bilagor

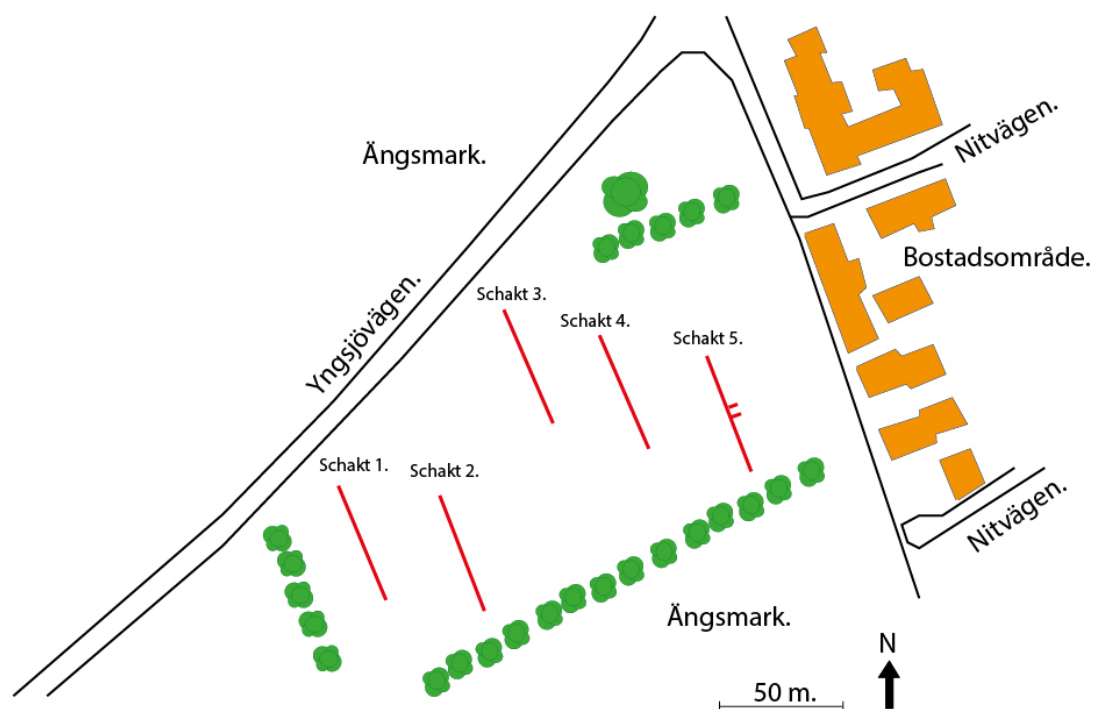
1. Fyndlista
2. Schaktplan
3. Ritningar

Bilaga 1: Fyndlista

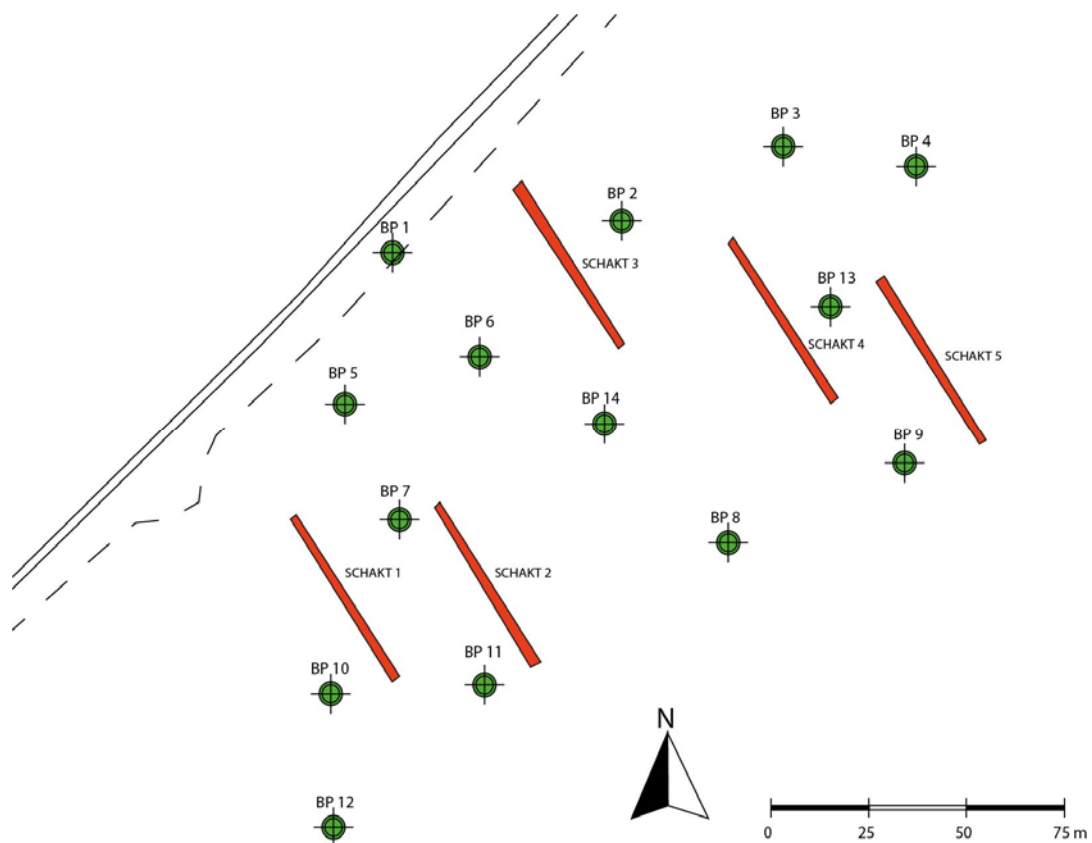
Socken	Fastighet	RAÄnr	Grävledare	År	Lst.dnr:	Kulturens projnr
Åhus	Åhus 55:51	Åhus 35:1	Gertie Ericsson	2016	431-30978-2015	61000-433

Fynd-nr	LUHM-nr	Sakord	Typ	Material	Del	Antal	Längd (mm)	Bredd (mm)	Vikt (g)	Anl.	Schakt	Datering
1	32819	Kärl	Fajans	Keramik	-	1	23	13	1	5	1	Tidigmodern-modern
2	32819	Tänder	Häst	Djurben	Fram-tänder	7	65	15	60	8	1	Järnålder-tidigmodern
3	32819	Kärl	Yngre rödgods	Keramik	Buk	1	23	23	5	5	1	Senmedeltid-tidigmodern
4	32819	Kärl	AIV-Östersjö	Keramik	Buk	1	22	22	1	4	4	Järnålder-tidig medeltid

Bilaga 2: Schaktplan och borrplan

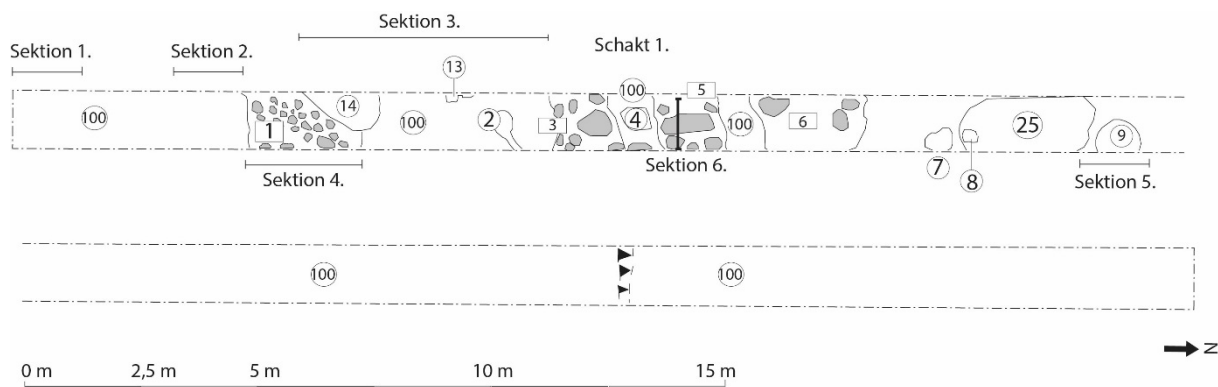

Figur 20. Schaktplan.

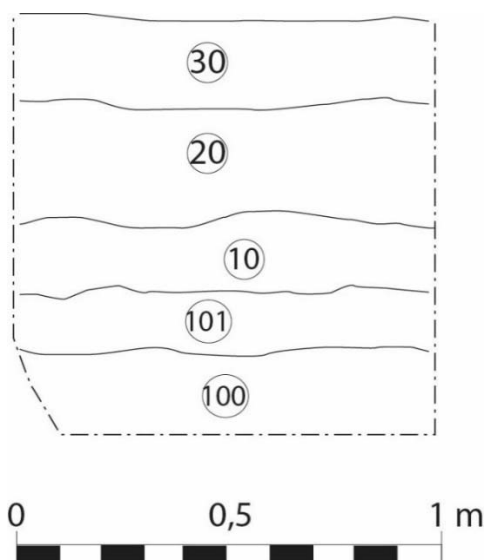
Figur 21. Borrprovsplan.

Bilaga 3: Ritningar

Figur 22. Planritning schakt 1, beskrivning nedan:

1. Stenläggning.
2. Djurgång.
3. Stenkonstruktion.
4. Stenavtryck, borttagen sten i konstruktion 3.
5. Stenkonstruktion, se 3.
6. Stenkonstruktion, se 3 och 5.
7. Stenavtryck.
8. Kulturlagerrest med hästtänder, ingår i 25.
9. Stolphål.
13. Stenkonstruktion.
14. Grå, finkornig, torr, mager, mellankompakt sand, med inslag av enstaka röda tegelfragment samt yngre rödgods. Igenfyllning av nedgrävning.
25. Område med kulturlager.
100. Vit, finkornig sand. Undergrund.

Figur 23. Sektionsritning 1 schakt 1, beskrivning nedan:

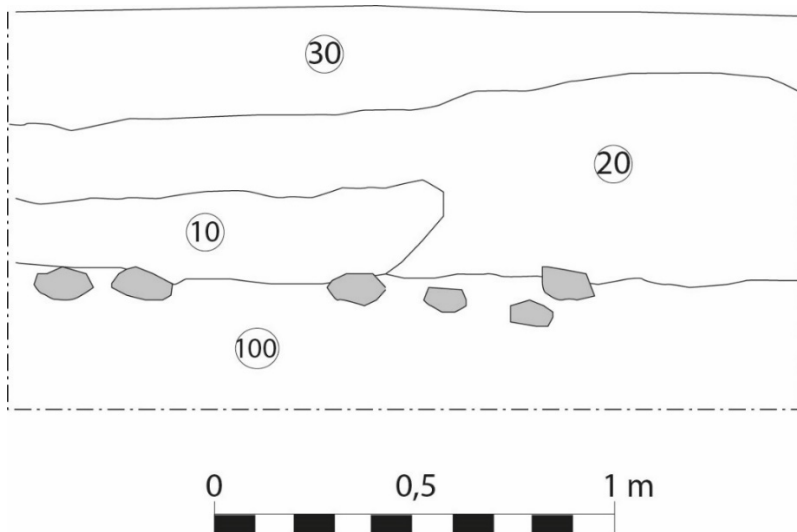
100. Vit, finkornig sand. Undergrund

101. Brunröd, finkornig sand. Undergrund.

10. Rödbrun, finkornig, torr, mager, kompakt sand. Kulturlager som kan tolkas vara en äldre markhorisont.

20. Svartbrun, finkornig, torr, mager, lös sand. Kulturlager som tolkas vara omrörd matjord.

30. Grässvål och matjord.

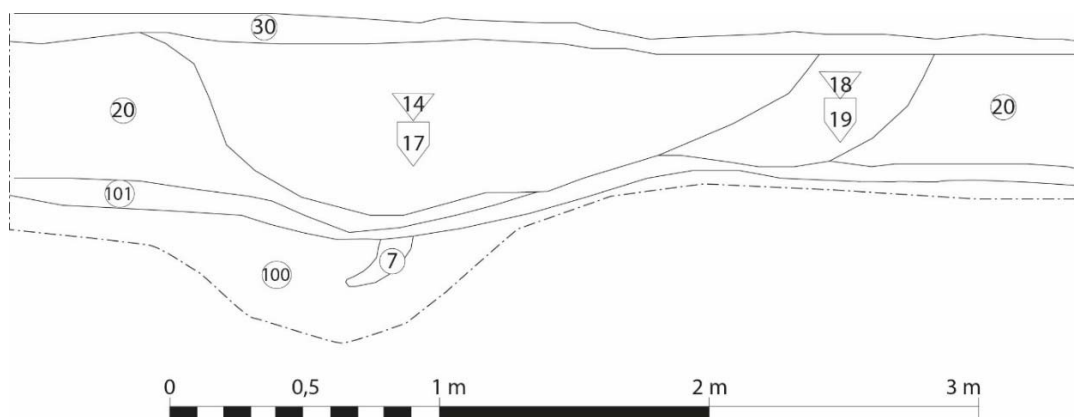
Figur 24. Sektionsritning 2 schakt 1, beskrivning nedan:

100. Vit, finkornig sand. Undergrund

10. Rödbrun, finkornig, torr, mager, kompakt sand. Kulturlager som kan tolkas vara en äldre markhorisont.

20. Svartbrun, finkornig, torr, mager, lös sand. Kulturlager som tolkas vara omrörd matjord.

30. Grässvål och matjord

Figur 25. Sektionsritning 3 schakt 1, beskrivning nedan:

100. Vit, finkornig sand. Undergrund

101. Brunröd, finkornig sand. Undergrund.

7. Djurgång.

14. Grå, finkornig, torr, mager, mellankompakt sand, med inslag av enstaka röda tegelfragment samt yngre rödgods. Kan tolkas vara en snabb igenfyllning av nedgrävning 17.

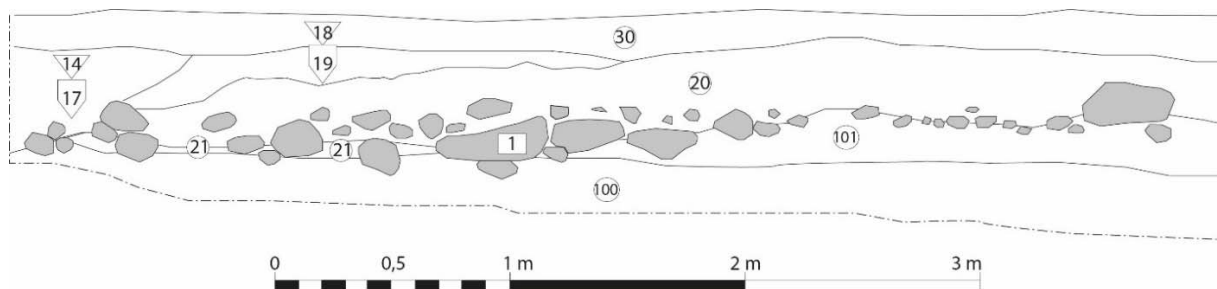
17. Nedgrävning fylld av 14. Möjlig sandtäkt.

18. Varvade tunna kulturlager av mörkbrun, humös sand samt grå sand. Successiv igenfyllning av möjlig sandtäkt.

19. Möjlig sandtäkt.

20. Svartbrun finkornig, torr, mager och lös sand. Tolkas vara omrörd matjord.

30. Grässvål och matjord.

Figur 26. Sektionsritning 4 schakt 1, beskrivning nedan:

100. Vit, finkornig sand. Undergrund.

101. Brunröd, finkornig sand. Undergrund.

1. Stenläggning bestående av obearbetad natursten i varierande storlekar.

14. Grå, finkornig, torr, mager, mellankompakt sand, med inslag av enstaka röda tegelfragment samt yngre rödgods. Kan tolkas vara en snabb igenfyllning av nedgrävning 17.

17. Nedgrävning fylld av 14. Möjlig sandtäkt.

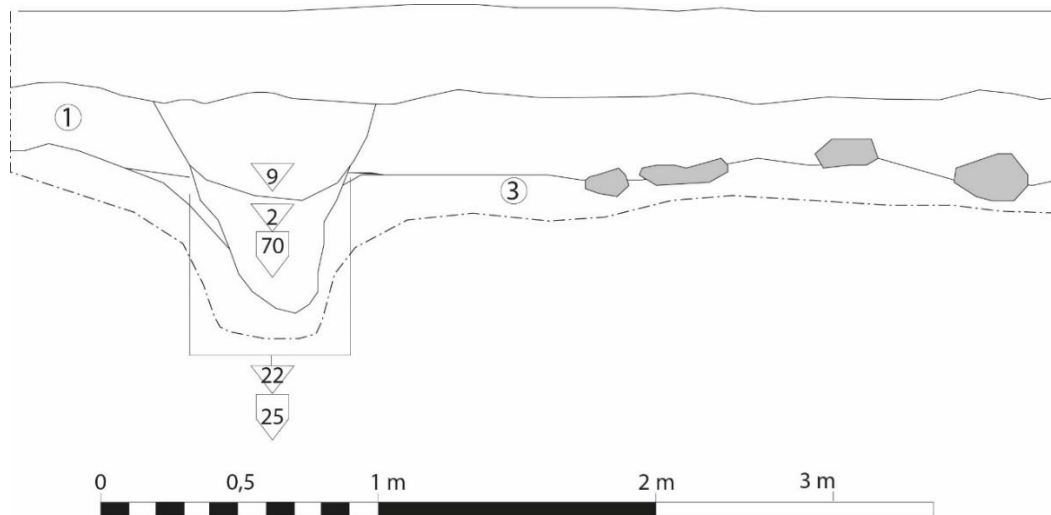
18. Varvade tunna kulturlager av mörkbrun, humös sand samt grå sand. Successiv igenfyllning av möjlig sandtäkt.

19. Möjlig sandtäkt, fylld med 18.

20. Svartbrun finkornig, torr, mager och lös sand. Tolkas vara omrörd matjord.

21. Svartbrun, finkornig, torr, mager och kompakt sand. Det tolkas vara ett sättsandslager för stenläggning 1.

30. Grässvål och matjord.

Figur 27. Sektionsritning 5 schakt 1, beskrivning nedan:

1. Brunsvart, finkornig, torr, mager och lös, humös sand. Kulturlager, troligen som 20 (se beskrivning figur 25).

2. Vit, finkornig, torr, mager och lös sand. Utgör sekundär, undre fyllning i stolphål 70. Fyllningslagret består av omdeponerad undergrundssand (kontext 100).

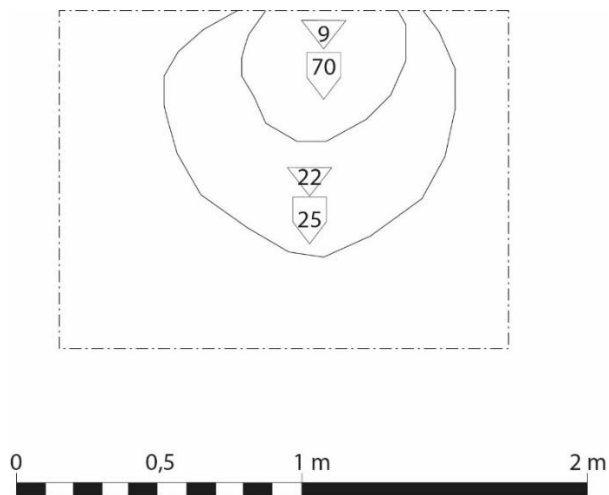
3. Brunröd, finkornig sand. Undergrund.

9. Gråsvart, finkornig, torr, mager och lös, humös sand. Innehåller enstaka fragment av djurben, samt fläckar av träkol. Sekundär, övre fyllning i stolphål 70. Fyllningslagret påminner om kontext 1, och visar på stolphålets destruktions.

22. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand. Inslag av bränd lera och träkol. Sekundärfyllning i stolphål.

25. Nedgrävning som skurits av stolphål 70.

70. Stolphål.

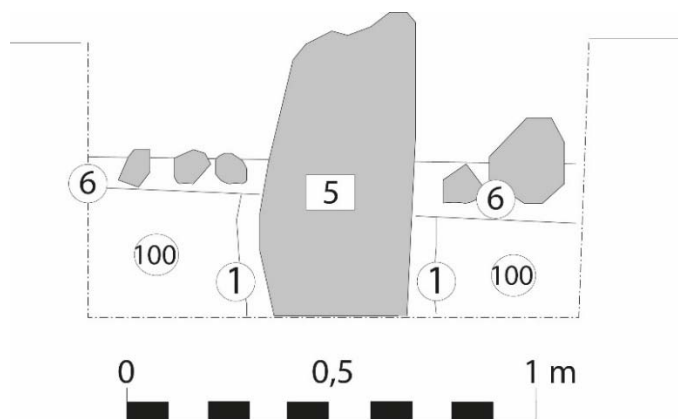
Figur 28. Plan detalj sektionsritning 5, schakt 1, beskrivning nedan:

9. Gråsvart, finkornig, torr, mager och lös, humös sand. Innehåller enstaka fragment av djurben, samt fläckar av träkol. Sekundär, övre fyllning i stolphål 70. Fyllningslagret påminner om kontext 1, och visar på stolphålets destruktions.

22. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand. Inslag av bränd lera och träkol. Sekundärfyllning i stolphål.

25. Nedgrävning som skurits av stolphål 70.

70. Stolphål.

Figur 29. Sektionsritning 6 schakt 1, beskrivning nedan:

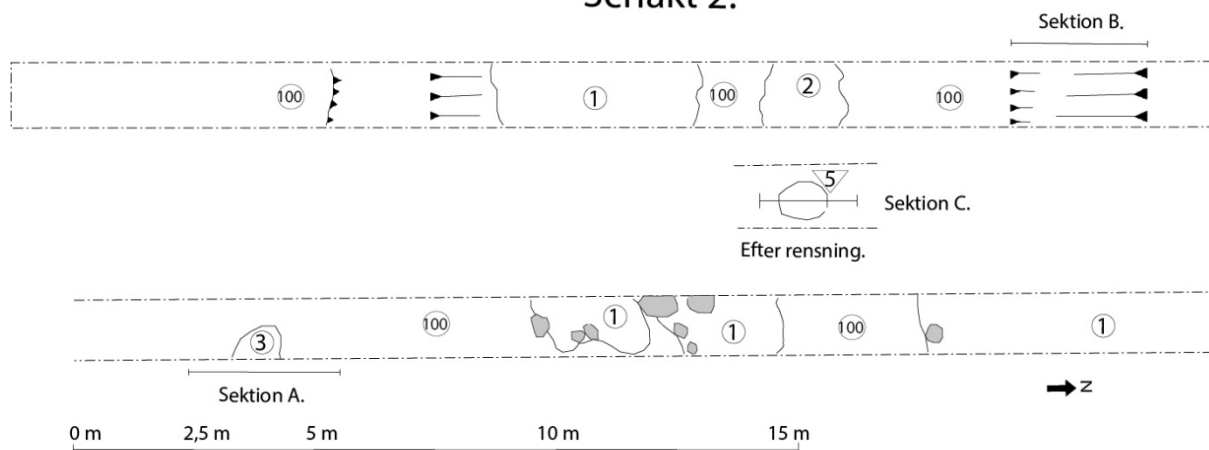
100. Vit, finkornig sand. Undergrund.

1. Brungul, finkornig, torr, mager och lös sand. Fyllningslager i nedgrävning till stenkonstruktion 5.

5. Stor natursten nedsatt i en nedgrävning, med fyllningslager 1 runtom. Stenen ingår sannolikt i stenkonstruktion 3 och 6, samt stenavtryck 4 (se figur 22).

6. Brunsvart, finkornig, torr, mager och lös sand. Inslag av enstaka träkolsfragment. Sättninlucker siltig sand, med enstaka träkolsfragment. Kontexten utgör packlager till stenkonstruktion 5.

Schakt 2.

Figur 30. Planritning schakt 2, beskrivning nedan:

100. Vit, finkornig sand. Undergrund.

1. Brunsvart, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös. Kulturlager som utgör resterna av en äldre markhorisont.

2. Brunsvart, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös. Kulturlager som utgör resterna av en äldre markhorisont. Som 1. Efter rensning påträffades kokgrop med fyllning 5 under kulturlager 2.

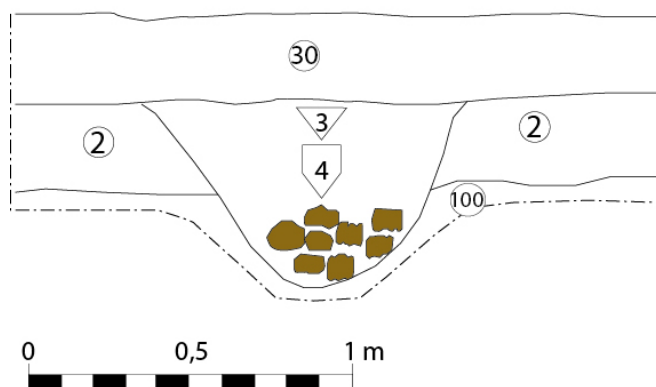
3. Brunsvart, finkornig, mager, fuktig och lös sand. Humös, med inslag av enstaka träkolsfragment samt rikligt med djurben. Kulturlager som består av en omdeponering av kulturlager 1, och tolkas vara en fyllning i en avfallsgrop (nedgrävning 4).

4. Avfallsgrop fylld med kontext 3.

5. Svart, finkornig, fet, fuktigt och lös sand. Humös med en stor mängd skörbränd sten. Kontexten tolkas vara fyllning i en kokgrop (nedgrävning 6).

6. Kokgrop fylld med 5.

Schakt 2 sektion A östra sektionen.

Figur 31. Sektionsritning A, schakt 2, beskrivning nedan:

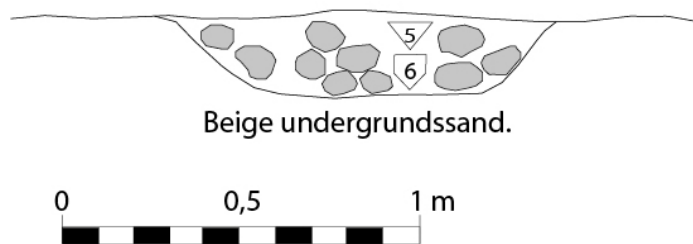
100. Vit, finkornig sand. Undergrund.

2. Brunsvart, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös. Kulturlager som utgör resterna av en äldre markhorisont. Som 1. Efter rensning påträffades kokgrop med fyllning 5 under kulturlager 2.

3. Brunsvart, finkornig, mager, fuktig och lös sand. Humös, med inslag av enstaka träkolsfragment samt rikligt med djurben. Kulturlager som består av en omdeponering av kulturlager 1, och tolkas vara en fyllning i en avfallsgrop (nedgrävning 4).

4. Avfallsgrop fylld med kontext 3.

Schakt 2 sektion C östra sektionen.

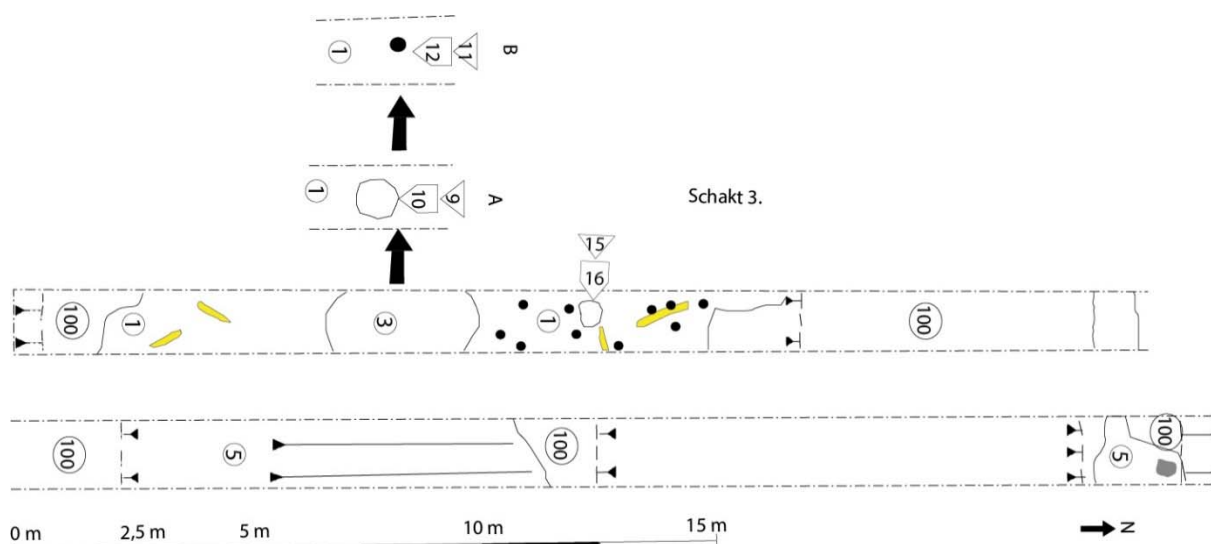

Beige undergrundssand.

Figur 32. Sektionsritning C, schakt 2, beskrivning nedan:

5. Svart, finkornig, fet, fuktigt och lös sand. Humös med en stor mängd skörbränd sten. Kontexten tolkas vara fyllning i en kokgrop (nedgrävning 6).

6. Kokgrop fylld med 5.

Figur 33. Planritning schakt 3, gula markeringar visar åderspår, och de små svarta cirkelarna pinnavtryck, i undergrunden. Övriga beskrivningar nedan:

100. Vit, finkornig sand. Undergrund.

1. Röd, grovkornig sand. Steril.

3. Grå, urtvättad, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös, med inslag av enstaka träkol och bränd lera. Tolkas vara en rest av en äldre markhorisont. Under den äldsta markhorisonten framkom stolphål 10, med pinnavtryck 12 i dess botten.

5. Grå, urtvättad, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös, med inslag av enstaka träkol och bränd lera. Tolkas vara en rest av en äldre markhorisont. Samma som 3.

9. Svart, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös. Sekundär fyllning i stolphål 10.

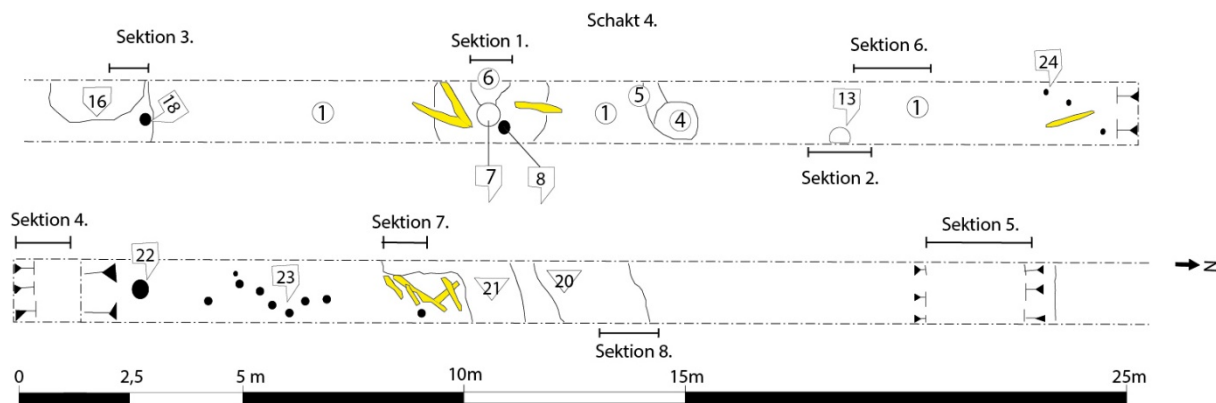
10. Stolphål.

11. Svart, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös. Sekundär fyllning i pinnavtryck 12.

12. Pinnavtryck.

15. Grå, urtvättad, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös, med inslag av enstaka träkol och bränd lera. Tolkas vara en rest av en äldre markhorisont. Fyllning i stolphål 16, kulturlager av samma typ som 3.

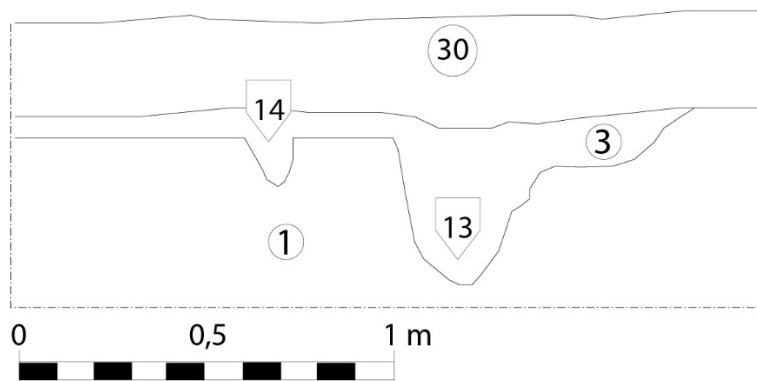
16. Stolphål.

Figur 34. Planritning schakt 4, gula markeringar visar årderspår, i undergrunden. Övriga beskrivningar nedan:

1. Röd, grovkornig sand. Steril sand, undergrund.
4. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös, med inslag av bränd lera samt träkol. Tolkas vara äldre markhorisont som fyller en svacka i området.
5. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös, med inslag av bränd lera samt träkol. Tolkas vara äldre markhorisont som fyller en svacka i området.
6. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös, med inslag av bränd lera samt träkol. Tolkas vara äldre markhorisont som sekundär fyllning i ett stolphål.
7. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös, med inslag av bränd lera samt träkol. Tolkas vara äldre markhorisont som sekundär fyllning i ett stolphål
8. Pinnavtryck.
13. Stolphål.
16. Sentida avfallsgrop.
18. Stolphål.
20. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand, humös med inslag av enstaka träkol och bränd lera. Tolkas vara en äldre markhorisont som fyller en svacka.
21. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand, humös med inslag av enstaka träkol och bränd lera. Tolkas vara en äldre markhorisont som fyller en svacka.
22. Stolphål.
23. Rad av pinnavtryck, möjligtvis en hägnad
24. Rad av pinnavtryck, möjligtvis en hägnad

Schakt 4, sektion 2, östra sektionen.

Figur 35. Sektionsritning 2. schakt 4, beskrivningar nedan:

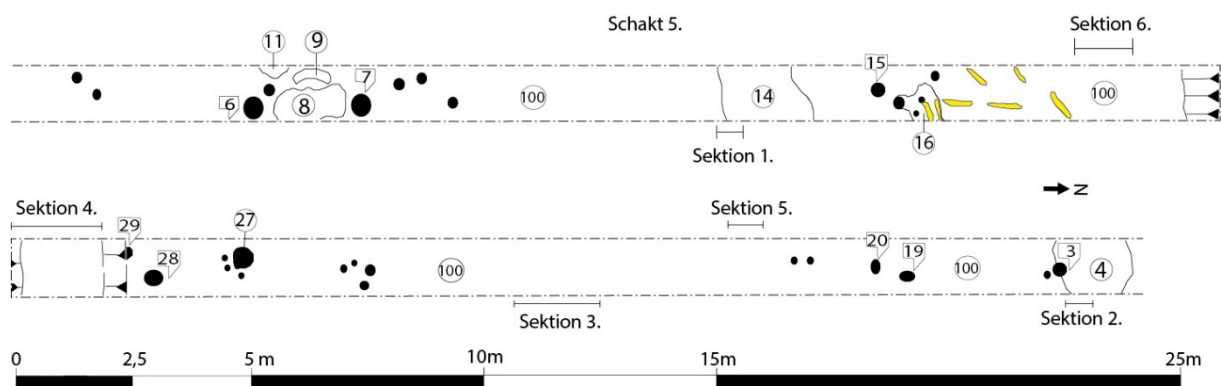
1. Röd, grovkornig sand. Steril sand, undergrund.

3. Svart, finkornig, torr, mager och lös, humös sand. Inslag av träkol och bränd lera. Kulturlagret tolkas vara en äldre markhorisont som fyller svacka samt sekundärfyllning i stolphål 13 och pinnavtryck 14

13. Stolphål.

14. Brun, finkornig, torr, mager och lös sand. Humös, med inslag av bränd lera samt träkol. Tolkas vara äldre markhorisont som sekundär fyllning i ett stolphål.

30. Grässvål och matjord.

Figur 36. Planritning schakt 5, gula markeringar visar årderspår, de svarta cirklarna utan nummer avser pinnavtryck, i undergrunden. Övriga beskrivningar nedan:

100. Vit, finkornig sand. Undergrund.

3. Stolphål.

4. Mindre ränna, nedgrävd i undergrunden.

6. Stenskott stolphål, som bildar bockpar med stolphål 7 och som kan ingå i samma huskonstruktion som stolphål 20 samt 40 (figur 38).

7. Stenskott stolphål, som bildar bockpar med stolphål 6 och som kan ingå i samma huskonstruktion som stolphål 20 samt 40 (figur 38).

8. Nedgrävning eller fyllning i svacka. Kan utgöra rest av golvlager i byggnad.

9. Stenavtryck.

11. Svacka återfylld med äldre markhorisont.

14. Ränna nedgrävd i undergrunden.

15. Stolphål.

16. Fyllning av äldre markhorisont, i svacka, under pinnavtryck och årderspår.

17. Stolphål med spetsig botten.

19. Stolphål.

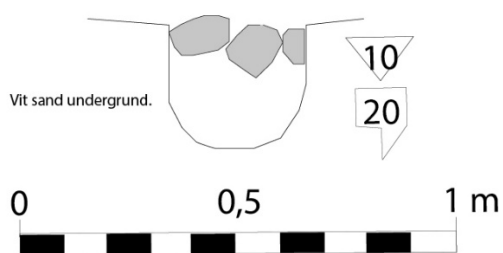
20. Stolphål.

27. Stolphål.

28. Stolphål.

29. Stolphål.

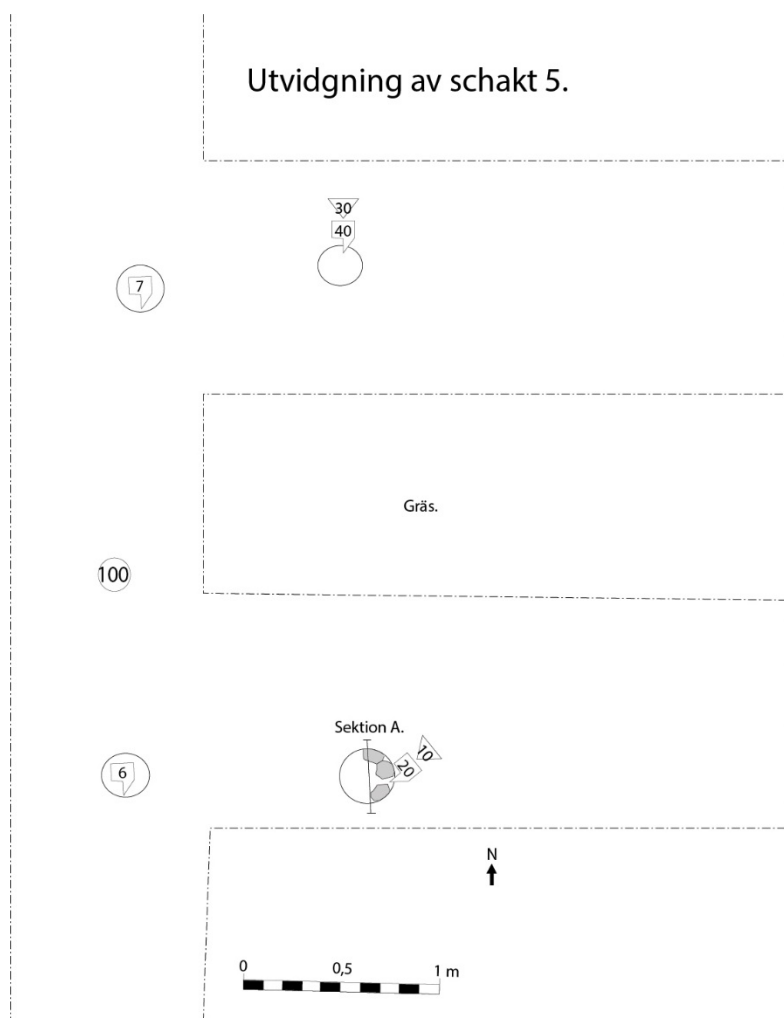
Schakt 5 sektion A östra sektionen.

Figur 37. Sektionsritning A, schakt 5, beskrivningar nedan:

10. Svartgrå, finkornig, torr, mager och lös sand. Kontexten utgör fyllning i det stenskodda stolphål 20, som bildar bockpar med stolphål 40.

20. Stenskott stolphål, som bildar bockpar med stolphål 40 och som kan ingå i samma huskonstruktion som stolphål 6 och 7.

Figur 38. Planritning schakt 5, utvidgning mot öster. Beskrivningar nedan:

100. Vit, finkornig sand. Undergrund.

3. Stolphål.

4. Mindre ränna, nedgrävd i undergrunden.

6. Stenskott stolphål, som bildar bockpar med stolphål 7 och som kan ingå i samma huskonstruktion som stolphål 20 samt 40.

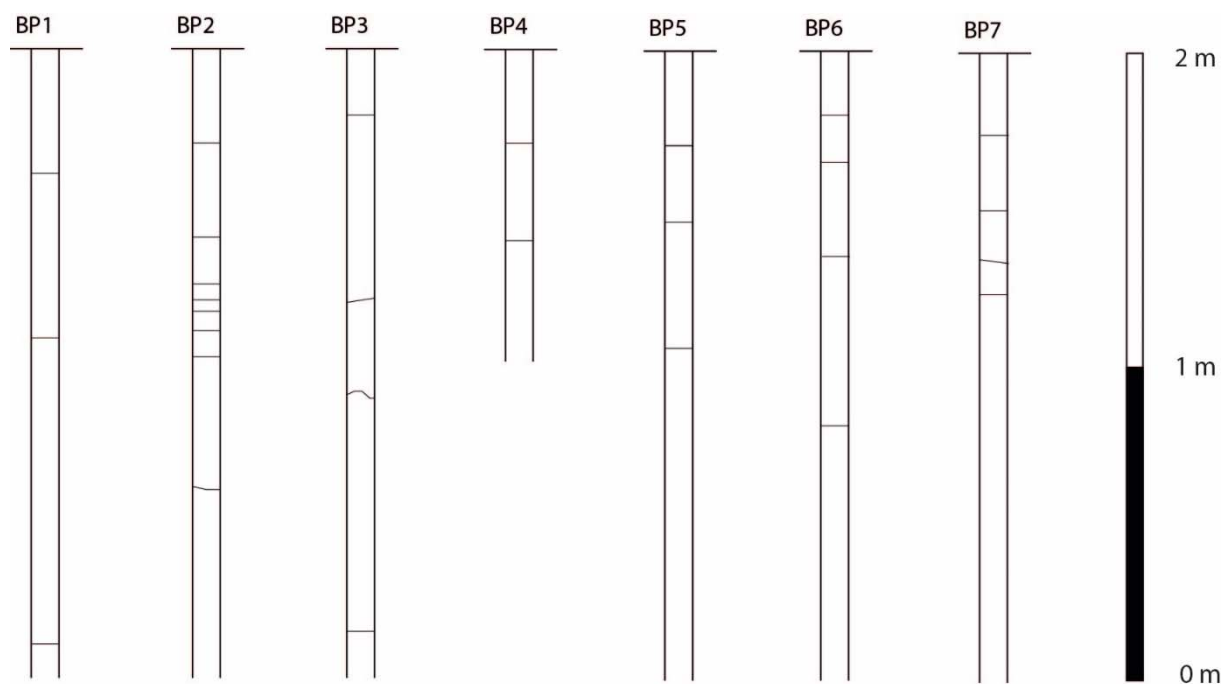
7. Stenskott stolphål, som bildar bockpar med stolphål 6 och som kan ingå i samma huskonstruktion som stolphål 20 samt 40.

10. Svartgrå, finkornig, torr, mager och lös sand. Kontexten utgör fyllning i det stenskodda stolphål 20, som bildar bockpar med stolphål 40.

20. Stenskott stolphål, som bildar bockpar med stolphål 40 och som kan ingå i samma huskonstruktion som stolphål 6 och 7.

30. Svartgrå, finkornig, torr, mager och lös sand. Kontexten utgör fyllning i stolphål 40, som bildar bockpar med stolphål 20.

40. Stolphål, som bildar bockpar med stolphål 20 och som kan ingå i samma huskonstruktion som stolphål 6 och 7.

Figur 39. Resultat av den geotekniska undersökningen, borrhov 1 till 7, se beskrivning nedan:

BP1: 0,00—0,40 m: Matjord.

0,40—0,90 m: brun, finkornigt, torrt, magert och löst kulturlager, i form av humös sand.

0,90—1,90 m: Gulorange, grovkornig, torr, mager och lös, steril, sand.

1,90 m -: Vit, steril sjösand.

BP2: 0,0—0,30 m: matjord.

0,30—0,60 m: finsand, trolig översandning i efterreformatorisk tid.

0,60—0,76 m: Gul sand.

0,76—0,84 m: Vit sand, begränsad översandning.

0,84—0,92 m: Kulturpåverkad sand med inslag av bränd lera och träkol.

0,92—1,00 m: Grå, kulturpåverkad sand med inslag av träkol och bränd lera.

1,00—1,40 m: Steril gul sand.

1,40—: Gulorange, steril sand.

BP3: 0,00—0,20 m: matjord.

0,20—0,50 m: Gul, grovkornig sand, översandning i efterreformatorisk tid.

0,50—1,10 m: Brunt kulturlager, grovkornigt, torrt, magert och löst. Inslag av skörbrända stenar, bränd lera och träkol.

1,10—1,86 m: Gul, steril sand.

1,86 m —: Vit, steril sjösand.

BP4: 0,00—0,30 m: matjord.

0,30—0,60 m: finsand, trolig översandning i efterreformatorisk tid.

0,60 m —: Gul, steril sand.

BP5: 0,00—0,30 m: matjord.

0,30—0,54 m: Brunt kulturlager, med inslag av bränd lera, djurben och träkol

0,54—0,96 m: Gul steril sand, vilken verkar ha stått under vatten och oxiderat.

0,96 m—: Vit, steril sand.

BP6: 0,00—0,20 m: Matjord.

0,20—0,64 m: Kulturpåverkad gul lera, tolkades vara ett lergolv. Finkornig, fet, fuktig och kompakt, med inslag av bränd lera och träkol.

0,64—1,00 m: Gulorange, steril sand.

Då borren tog stopp flyttades provet 1,00 m mot sydväst.

1,00—1,20 m: Gulorange, steril sand.

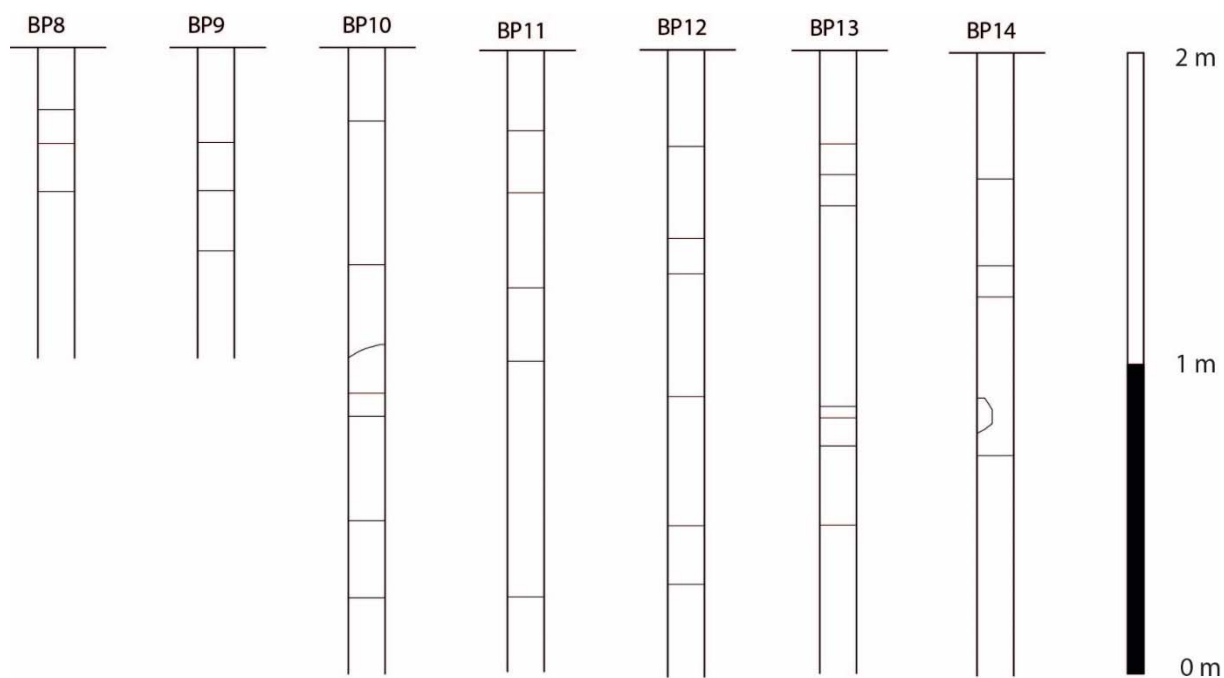
1,20 m—: Vit steril sand.

BP7: 0,00—0,24 m: Matjord.

0,24—0,50 m: Brungult kulturlager, med inslag av bränd lera och träkol.

0,50—0,66 m: Brunsvart, humöst kulturlager, med inslag av bränd lera och träkol.

0,66 m—: Steril sand.

Figur 40. Resultat av den geotekniska undersökningen, borrhov 8 till 14, se beskrivning nedan:

BP8: 0,00—0,20 m: Matjord.

0,20—0,30 m: Brunt kulturlager, i form av humös sand. Finkornigt, torrt, magert och löst kulturlager, med inslag av bränd lera och träkol.

0,30—0,46 m: Gulorange, finkornig, torr, mager och lös sand. Kulturpåverkad

0,46 m —: Vit, steril sjösand.

BP9: 0,0—0,30 Matjord.

0,30—0,46 m: Brunorange, kulturpåverkad sand, finkornig, torr, mager och lös sand, med inslag av bränd lera och träkol.

0,46—0,66 m: Orange kulturlager, finkornig, torr, mager och lös sand.

0,66— Vit, steril sjösand.

BP10: 0,00—0,24 m: Matjord.

0,24—0,70 m: Gråbrun, finkornig, torr, mager och lös sand. Kulturlager med inslag av djurben, träkol och bränd lera.

0,70—1,04 m: Brunsvart, humöst kulturlager, finkornigt, torrt, magert och löst. Inslag av träkol.

1,04—1,14 m: Gråvit sandlins.

1,14—1,20 m: Brunt kulturlager, finkornig, torr, mager och lös. Inslag av bränd lera, träkol, vilket tolkades vara ett brandlager.

1,20 m—: Steril, gul sand.

BP11: 0,00—0,24 m: Matjord.

0,24—0,44 m: Mörkt, brunt kulturlager, med inslag av småsten, bränd lera och träkol.

0,44—0,78 m: Orangegrå kulturlager, med inslag av bränd lera, skörbränd sten, djurben.

0,78 m—: Steril, orange sand.

BP12: 0,00—0,30 m: Matjord.

0,30—0,60 m: Mörkt brunt kulturlager, humöst, med inslag av småsten, träkol och bränd lera.

0,60—0,70 m: Kulturpåverkad grå finsand med inslag av bränd lera och träkol.

0,70—0,90 m:.

0,90 m—: Gul, fin, steril sand.

BP13: 0,00—0,30 m: Matjord.

0,30—0,40 m: Brunorange sand, kulturpåverkad med inslag av träkol.

0,40—0,50 m: Gul sand.

0,50—1,16 m: Vitgul finsand.

1,16—1,21 m: Brandpåverkat material, träkol, bränd lera, sot, aska, som kan härröra från en härd.

1,21—1,31 m: Gråbrunt kulturlager, bestående av grusig/stenig sand, humus, bränd lera, och träkol.
Tolkades vara botten av ett grophus.

1,31—1,52 m: Brunt kulturlager, finkornigt, torrt, magert och löst. Inslag av bränd lera och träkol.

1,52 m—: Steril gul sand.

BP14: 0,00—0,40 m: matjord.

0,40—0,68 m: Orange sand, kulturpåverkad, med inslag av träkol.

0,68—0,78 m: Brunsvart humus, med inslag av träkol och bränd lera, vilket tolkades vara en äldre markhorisont.

0,78—1,28 m: Grå, kulturpåverkad sand, med inslag av bränd lera, träkol, småsten, kalk. Även den tolkades ha tillhört en äldre markyta.

1,28 m—: Gul, steril sand.

2020

- 2020:1 Kv Kulturen 18, fornlämning Lund 73:1, Lund stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2019. Linnea Lidh.
- 2020:2 Kv Kråkelyckan 3, fornlämning Lund 73:1, Lund stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2019. Linnea Lidh.
- 2020:3 Kv Sankt Laurentius 1, RAÄ Lund 73:1, Lämningsnummer L1988:5459, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:4 Dalby S:4. Fornlämning RAÄ Dalby 40:1/Lämningsnr L1988:815, Dalby, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:5 Änggatan, Lilla Råby, Fornlämning Lund 175:1/Lämningsnr L1988:5060, Lunds socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning 2018. Mattias Karlsson.
- 2020:6 Gylleholm 14, Lilla Råby, RAÄ Lund 175:1, L1988:5060, Lunds stad och kommun, Skåne län. Avgränsande arkeologisk förundersökning 2019. Linda Billström.
- 2020:7 Stora Råby 34:39-45, Stora Råby, RAÄ Stora Råby 10:1, L1988:6568, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2014. Aja Guldåker.
- 2020:8 Utmarken 1, Östra Torn, Fornlämning RAÄ Lund 159:1/Lämningsnr L1988:5622, Lunds socken Lunds kommun, Skåne län, Arkeologisk undersökning 2016–2017. Mattias Karlsson.
- 2020:9 Kv Kulturen 24, RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Adam Hultberg.
- 2020:10 Ängsö slottspark, RAÄ Ängsö 4:1/L2002:3812, Ängsö socken, Västerås kommun, Västmanlands län. Trädgårdsarkeologisk dokumentation 2019. Aja Guldåker.
- 2020:11 Döbeln 8, Krognoshuset, Lund, Lunds kommun. Antikvarisk medverkan 2019-2020. Carita Melchert.
- 2020:12 Kv Sankt Jakob 10, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2012-2014 och 2016. Linnea Lidh.
- 2020:13 Kv Sankt Peter 27, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016. Linnea Lidh.
- 2020:14 Svensköps kyrka, Kullhult, Hörby kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2019. Carita Melchert, Victoria Hult.
- 2020:15 Södra Rörums kyrka, Södra Rörum, Hörby kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2019. Carita Melchert, Victoria Hult.
- 2020:16 Kv Banken 1, RAÄ Dalby 40:1/L1988:815, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016. Amanda Sjöbeck.
- 2020:17 Lund 73:1, RAÄ Lund 73:1 och Stora Råby 10:1, L1988:5459 och L1988:6568, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016-2017. Linnea Lidh.
- 2020:18 Lund 73:1. Fornlämning RAÄ 73:1, lämningsnummer L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2014–2015. Linda Billström
- 2020:19 Kv Botanicum 15, RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2018. Krister Kám Tayanin.
- 2020:20 Kv Galten 12, 13, 14, 15 m fl, RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning Geoteknik 2019. Jan Kockum/Aja Guldåker.
- 2020:21 Fjärrvärmeledning mellan Lund och Dalby (Dalby S:4 m.fl.), RAÄ Stora Råby 28:1/L1988:6625 och Dalby 40:1/L1988:815, Stora Råby och Lunds socknar, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016. Amanda Sjöbeck
- 2020:22 Kv Billegården 53, RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Adam Hultberg.
- 2020:23 Kv Kulturen 22, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Linnea Lidh.
- 2020:24 Lund 73:1, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Fjärrvärme mm i Lunds innerstad. Arkeologiska schaktningsövervakningar 2016–2017. Linnea Lidh.

2020:25	Kv Domkyrkan 1, 2, Sankt Laurentius 2, 3, Sankt Mikael 13, 14 och Svartbröder 3. Fornlämning RAÄ 73:1/L1988:5459, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län, Arkeologiska schaktningsövervakningar 2017-2019. Amanda Sjöbeck.
2020:26	Kv Kulturen 24 & Kv Tegnér 1, RAÄ 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologiska schaktningsövervakningar 2017 – 2019. Adam Hultberg.
2020:27	Kv Kryptan 10, RAÄ 93:1/ L1988:6337, Södra Sandby socken, Lunds kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2017. Amanda Sjöbeck.
2020:28	Kv Kryptan 10, RAÄ 93:1/ L1988:6337, Södra Sandby socken, Lunds kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2017. Amanda Sjöbeck.
2020:29	Kv Carl Holmberg 2, RAÄ 73:1 / L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne Län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Adam Hultberg.
2020:30	Kv Brunius 18, RAÄ 73:1 / L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne Län. Arkeologisk förundersökning 2014–2015. Niclas Kronroth.
2020:31	Stora Råby 34:38, RAÄ Stora Råby 10:1 / L1988:6568, Stora Råby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Adam Hultberg.
2020:32	Lund 73:1, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. VA i Lunds innerstad. Arkeologiska schaktningsövervakningar 2016–2017. Linnea Lidh.
2020:33	Kyrkogatan 13, Fornlämning RAÄ Lund 73:1, Lämningsnummer L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Truls Månsson.
2020:34	Kv Sankt Jakob 13, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2017. Linnea Lidh.
2020:35	Vagnmansgårdens lada, Landskrona, Landskrona stad, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert, Victoria Hult.
2020:36	Kv Kulturen 4–8, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2019/2020. Aja Guldåker.
2020:37	Kv Paradis 43, RAÄ Lund 73:1 / L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Adam Hultberg.
2020:38	Kv Döfstumskolan 11, fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2016. Gertie Ericsson och Johan Wallin.
2020:39	Kv Botulf 11, fornlämning RAÄ Lund 73:1/lämningsnr L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
2020:41	Döbeln 8, Krognoshuset, Lund, Lunds kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2019-2020. Carita Melchert.
2020:42	Trolle Ljungby kyrka, Trolle Ljungby socken, Kristianstads kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert.
2020:43	Åhus 55:51, lämningsnr L1990:4674, Transval, fornlämning Åhus 35, Åhus socken, Kristianstads kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2016-2017. Gertie Ericsson och Krister Kåm Tayanin.